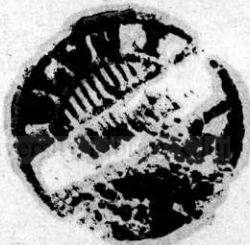

205

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ LUNARĂ DE EDUCAȚIE -
CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI
AFIRMARE NAȚIONALĂ

BCU Cluj / Central Uni

Zalău
Anul XII.
No. 10.

CUPRINSUL :

<i>D. Mărgineanu</i> :	Controlul învățământ. primar	449
<i>Dumitru Ilea</i> :	Dragostea și credința	— — 458
<i>Druța Florian</i> :	Din realitățile vieții școlare	— 460
<i>V. Gr. Pupăză</i> :	Învățătorul explorator	— — 462
	Acțiunea antirevizionistă	— 465
<i>Ion Berinde</i> :	Muncă și cinste	— — — 469
<i>S. S.</i> :	Contribuție la studiul individualității	— — — — 471

DIN TRECUTUL SĂLAJULUI :

<i>Ardeleanu I. sen.</i> :	Istoria învățământului românesc din Sălaj	— — — 474
<i>G. Iăncu</i> :	Plan de lecție cl. V-a	— — 486

LITERATURĂ :

<i>V. Mitu</i> :	Fulgi târzii	— — — 488
<i>Nidus dela Borza</i> :	Și azi și mâine	— — — 488

PAGINA BĂNCII :

	Balanța de verificare	— — 489
--	-----------------------	---------

CĂRȚI-REVISTE :

„Satul și școala”. — <i>Dr. D. Todoran</i> :	„Bazele psihologiei caracterului”. — <i>Ilie Popescu-Teiușan</i> :	„Almanahul școlii primare și al Familiei”. — <i>Vitrina revistelor și ziarelor primite.</i>	— — — — — 490
--	--	---	---------------

CRONICĂ - INFORMAȚIUNI :

<i>Intensificarea culturii naționale.</i> — <i>Ministerul face numirile de suplinitori.</i> — <i>Activitatea învățătorilor comandanți de centre premilitare.</i> — <i>Rezultatul ultimului examen de definitivat.</i> — <i>Altare în școale.</i> — <i>La Ministerul Instrucțiunii.</i> — <i>Ministerul Instrucției.</i> — <i>Ministerul Instrucțiunii. Panere la punct.</i> — „ <i>Doina Sălăjană</i> ”. — <i>În comisia.</i> — <i>D. Al. Voinescu.</i> — <i>Morții noștri.</i>	— — — — — 493
<i>Buletinul Revizoratului Școlar</i>	— — — — 498
<i>B. Comitetul școlar al județului Sălaj</i>	— — — — 503
<i>Poșta Redacției</i>	— — — — 504

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară de educație - cultură profesională și afirmare națională

CONTROLUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR*)

II.

(3)

Controlul în școlile particulare (minoritare)

1. *Învățământul minoritar în general.* 2. *Politica Statului față de acest învățământ.* 3. *Anomalie în practica învățământului minoritar.* 4. *Technica controlului școlilor particulare. a) administrativ, b) pedagogic).*

4) *Norme pentru controlul școlilor particulare (confesionale).*

Controlul școlilor particulare este de 2 feluri:

a) *Administrativ*, când el are de obiect a constata dacă școala funcționează cu îndeplinirea tuturor formelor și condițiilor prevăzute prin legile, regulamentele și dispozițiunile ministeriale în vigoare și

b) *Pedagogic, sau didactic*, când are de obiect de a constata felul în care se fac prelegerile, nivelul cultural al elevilor, examinarea și notarea lor, respectarea programelor analitice și aplicarea în predare a normelor pedagogice și didactice stabilite, cu un cuvânt, întreg rezultatul și nivelul instrucției și educației realizate la școala respectivă.

a) *Controlul administrativ* se face cel puțin o dată pe an, până la 1 Noembrie al fiecărui an școlar și în cursul anului de câte ori cere lipsa. Cel de la început de an se referă la verificarea scriptelor școlii, la înscrierea elevilor în școală, la personalul didactic și administrativ, la limba de predare, la programa analitică și orar, la bugetul școlii și la

*) Din conferința rostită la adunarea personalului de control din reg. Oradea

toate celelalte chestiuni ce privesc buna și regulata funcționare a școlii.

În acest scop fiecare școală particulară va avea încă dela începutul anului școlar actele originale de mai jos:

1. Autorizația de funcționare a școlii, cu schițele de plan ale localului, vizate de Minister.

2. Programa analitică.

3. Regulamentul de ordine interioară și de disciplină al elevilor, aprobat de autoritatea școlară a Statului.

4. Tabloul corpului didactic ce funcționează în cursul anului școlar respectiv, conținând numele și pronumele, religia și naționalitatea, titlul, calificarea, clasa și numărul de ore ce predă, vârsta, numărul anilor serviți în învățământ, gradul de cunoaștere a limbii române, dacă a dat examenul prevăzut de legea învățământului particular art. 112, N-rul autorizației de funcționare.

În cursul anului școlar nu se admite nici o schimbare în organizațiunea școlii, schimbările de personal, în cursul anului se vor comunica Ministerului, rămânând bine stabilit ca aceste persoane să îndeplinească condițiunile cerute de lege și regulament.

5. Angajamentele făcute de corpul didactic al școlii cu susținătorii ei, vizate de Minister.

6. Orarul întocmit pe zile și clase, cu arătarea învățătorului respectiv, ce predă în fiecare oră. În orar orele de limba română, de istorie și geografie vor fi subliniate cu roșu. Orarul va fi aprobat de revizoratul școlar.

7. Lista manualelor didactice cuprinzând titlul cărții, numele și pronumele autorului, ediția și anul tipăririi, numărul ordinului de aprobare al ministerului.

8. Inventarul mobilierului și materialului didactic.

9. Bugetul școlii pe anul în curs, arătându-se veniturile, precum și cheltuelile personale și materi-

ale ale școlii. Statele de plată ale corpului didactic.

10. Tabloul statistic al elevilor înscriși pe clase, arătându-se sexul, religia și naționalitatea lor. Dacă înscrierile s'au făcut conform legii învățământului particular? Nu s'au înscris copii peste numărul admis de lege și elevi de altă origină etnică? Cu deosebire la școlile din comunele șvăbești, unde continuă și astăzi cu înverșunare maghiarizarea elementului șvăbesc, sub ochii autorităților de stat și administrative, sfidând în mod revoltător legile școlare și ordinele ministeriale.

11. Toate scriptele arătate mai sus, trebuie scrise obligator în limba română și facultativ în limba de predare a școlii, subscrise de director și prevăzute cu sigilul școlii.

12. Pe lângă scriptele arătate mai sus, fiecare școală particulară trebuie să mai aibă toate scriptele cerute prin regulamentele și dispozițiile ministeriale pentru școlile similare ale statului și anume:

a) Condica de prezență a membrilor corpului didactic, în care învățătorii vor semna și vor arăta materia predată în fiecare lecție;

b) Registrul de înscriere al elevilor;

c) Matricula elevilor înscriși în școală pe anul școlar în curs, întocmită pe clase.

Ea va cuprinde numele și pronumele elevului, data și locul nașterii, numele și pronumele părinților, cetățenia sau supușenia, naționalitatea și religia lor, numărul și data certificatelor pe baza cărora elevul s'a înscris în clasa respectivă, școala dela care emană acele certificate, data intrării și eșirii elevului din școală, cum și toate celelalte date relative la munca, frecvența și notarea elevului.

Aceste matricole trebuie să corespundă cu registrul de înscriere al elevilor.

d) Registrul de procese verbale pentru inspecțiunile școlare și sanitare ce se vor face școlii;

e) Registrul de intrare și eșire a corespondenței și a cererilor, în care se va trece pe scurt cuprinsul tuturor hârtiilor intrate și eșite din școală;

f) Arhiva școlii cuprinzând în dosare, clasate pe an, școlari și chestiuni, toate documentele actuale, hârtiile intrate în școală, conceptele rapoartelor trimise autorităților publice cum și conceptele întregii corespondențe eșită din școală; toate actele elevilor care se găsesc în școală, cataloagele și matricolele, și în fine toate celelalte acte, scripte și registre necesare unei școlii.

În cursul anului, organele de control, care vor face la școală inspecțiuni pedagogice, cu fiecare ocaziune vor putea face deodată și controlul administrativ.

B. Controlul Pedagogic,

Inspecțiile pedagogice și didactice se fac ori-când în cursul anului sau cu ocazia examenului de fine de an, pentru clasele și materiile la care se țin asemenea examene, conform regulamentelor în vi-goare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inspecțiile pedagogice constau în asistarea la lecțiuni, examinarea orală sau scrisă a elevilor, în asistarea și interogarea elevilor la examenele de fine de an, în cercetarea felului cum învățătorii aplică normele pedagogice și principiile didactice în pre-darea lecțiilor, în examinarea și aprecierea elevi-lor, în constatarea modului de aplicare a programe-lor analitice atât ca estensiune cât și ca intensitate, în constatarea chipului în care învățătorii școlilor particulare înțeleg să-și îndeplinească îndatoririle fa-ță de școală și în afară de școală, în cercetarea sub toate aspectele a mersului școlii și a roadelor învățământului din punct de vedere cultural, educa-tiv și național. Într'un cuvânt, se va cerceta amă-nunțit și temeinic cum se face instrucția și educa-ția elevilor și spiritul ce domnește în școală. În spe-cial se va cerceta condica de prezență. S'a constata că aproape pe întreagă linia învățătorii, contrar art. 26. din lege, introduc în limba statului numai materiile naționale, iar numele localităților îl trec și în limba maghiară, lucru absolut inadmisibil.

La inspecțiile didactice se va cerceta cu deosebită atențiune modul de predare a obiectelor naționale conform art. 39 din lege, din punct de vedere cantitativ și calitativ. Intrucât s'ar constata că aceste materii se predau de învățători nereușiți la examen sau cari nu posed bine limba română, se va menționa necondiționat în procesul verbal și se va cere luarea măsurilor pentru ca să se împiedece promovarea elevilor și se vor cere cuvenitele sancțiuni pentru școala respectivă.

La cercetarea și verificarea matricolelor școlare, la finele anului școlar conform art. 69 se va avea în vedere această împrejurare.

Obiectele naționale se predau în școlile confessionale cu o superficialitate care sfidează întreg învățământul, iar elevii acestor școli, chiar și absolvenții cursului complet, nu sunt în stare să răspundă în românește nici la cele mai elementare întrebări. Constatările recente făcute de dl. Ministru personal la școlile minoritare de pe valea Nirajului jud. Mureș sunt revoltătoare.

Elevii din clasele V—VII nu știu răspunde cum îi chiamă, cine e Regele nostru și care e țara noastră. Stări similare găsim și în regiunea noastră.

Atâta indiferentism din partea autorităților școlare nu se mai poate tolera. Trebuie să se sfârșească odată și fără întârziere cu indulgența dusă până la extrem.

Întreg personalul de control și îndrumare poartă răspunderea acestei situații. Controlul trebuie intensificat.

Nici o școală minoritară nu poate fi lăsată neinspectată de cel puțin 2—3 ori la an. Se va cerceta pe toate fețele, cerându-se îndreptarea lipsurilor și în cazuri motivate, aplicarea sancțiunilor impuse de împrejurări.

III.

Concluziuni

Am analizat, sub diferite aspecte, controlul învățământului primar din regiunea noastră. Lipsurile sunt multe și par'că mai accentuate pe zi ce merge.

Personalul de control este chemat să remedieze toate lipsurile învățământului și să-l ridice la adevăratul nivel național și valoare culturală, prin o înțeleaptă și pricepută îndrumare și supraveghere. Trebuie să dispară definitiv și ultimile rămășițe ale unui trecut îngropat pentru totdeauna. De aceea trebuie înviorat acest corp și fiecare membru să-și cunoască datoria și să și-o îndeplinească până la ultima literă cu un idealism fanatic.

Am arătat și cunoaștem cu toții că, postul unui organ de control este un post de sacrificiu și răspundere. Numai cei capabili și hotărâți pentru acest sacrificiu vor putea aduce servicii reale învățământului. Aici nu se poate admite nici o ezitare. Dela subvizori până la inspectorii generali, fiecare trebuie să-și cunoască câmpul de activitate cum își cunoaște palma.

Ceeace va cere fiecare organ de control învățătorilor este: simțul răspunderii, dragostea de carieră și elevi și muncă continuă.

Cred că ar fi nimerit, dacă fiecare organ de control ar avea tabloul tuturor școalelor din circumscripțiile de control, din județul unde activează, revizorii pe județe, inspectorii pe circumscripții și inspectorii generali pe regiunile școlare.

Numai astfel îmi pot imagina un control temeinic și o verificare de jos până sus a activității personalului de control.

Pentru armonizarea activității întregului aparat de control și coordonarea lucrărilor în conformitate cu ordinul Ministerului No. 23052—1935, în înțelesul căruia d-nii inspectorii generali trebuie să prezinte Ministerului, la sfârșitul fiecărei luni, un raport ge-

neral de activitatea tuturor organelor de control în subordine, se va proceda în felul următor :

La 24 a lunii revizorii școlari vor întruni pe toți subrevizorii din județ la conferința lunară, în care vor discuta împreună toate chestiunile de interes general din învățământ și de activitatea culturală a învățătorilor, fixând în proces-verbal concluziunile unitare pentru înlăturarea piedecilor ce se opun învățământului.

Cu această ocaziune, subrevizorii vor prezenta revizorului lucrările de activitatea lor în cursul lunii, cuprinzând într'un raport general — în 3 exemplare — întreaga lor activitate și în alt raport tot în trei exemplare constatările inspecțiilor făcute la școlile particulare.

La raportul general (la fiecare exemplar) vor anexa câte o copie depe procesele-verbale de inspecții, iar revizorul școlar — în baza constatărilor consemnate în procesele-verbale — va da calificative ; câte o copie extras de fiecare învățător inspectat. *Copiile proceselor-verbale și extrasele vor purta sus în colțul drept : numele, gradul învățătorilor, comuna și numărul statelor personale, (completate de directorii școlilor respectivi când înaintează copiile proceselor-verbale de inspecții).*

Deasemenea se vor anexa tablourile rezumative, cuprinzând în ordine cronologică școala inspectată, numele învățătorului, data inspecției, numărul elevilor recenzați, înscriși, găsiți prezenți și rezultatul inspecției.

Pe tabloul rezumativ se va face și recapitularea generală arătând :

a) Numărul școlilor inspectate, numărul învățătorilor, elevii recenzați, înscriși și prezenți la școlile de stat și la cele confesionale, apoi totalul general al acestor date ;

b) Rezultatul inspecțiilor ; numărul învățătorilor notați cu f. bine, bine, mulțumitor și slab (separat de stat și confesionali) apoi totalul general,

Aceste date se vor cuprinde necondiționat și în rapoartele generale.

Foile de cheltueli se vor înainta în trei exemplare, anexând și cupoanele. În foile de cheltueli se va arăta: școala inspectată, numărul învățătorilor, data inspecției, depărtarea în Km., suma de transport, diurna și totalul sumei pentru fiecare zi în parte.

La raportul școalelor particulare se vor anexa numai copiile proceselor-verbale în ordinea inspecțiilor.

Toate lucrările subrevizorilor vor fi verificate și vizate de revizorul școlar.

Din rapoartele subrevizorilor se păstrează câte un exemplar, cu toate anexele, la revizorat împreună cu raportul general al revizorului și două exemplare se anexează la raportul revizorului ce se înaintează inspectorului.

Revizorul școlar în baza constatărilor făcute personal în cursul lunii și în baza rapoartelor primite de la subrevizori, redactează raportul general după normele arătate mai sus — separat pentru școlile de stat și confesionale — centralizând toate datele din județ.

Raportul general de inspecțiile învățământului de stat împreună cu toate anexele îl înaintează în ziua de 26 a lunii inspectorului de circumscripție și raportul inspecțiilor școlare particulare tot în 2 ex. inspectorului delegat cu controlul învățământului particular din regiune.

Inspectorii școlari la rândul lor de asemenea verifică toate lucrările și în baza rapoartelor primite centralizează toate datele, cuprinzându-le în raportul general de activitatea întregului personal de control din circumscripție (2 județe). Un exemplar se păstrează pentru serviciul local de învățământ și un exemplar împreună cu foile de cheltueli se înaintează imediat inspectorului general.

Rapoartele lunare se vor redacta fără lux de cuvinte, cuprinzând însă toate datele amintite mai

sus, din care se evidențiază dintr'o privire activitatea lunară, rezultatul activității și propunerile necesare în interesul învățământului. În interesul unei uniformizări a activității personalului de control din întreaga regiune, pledez pentru redactarea unor imprimare potrivite care ar înlesni mult latura tehnică a muncii noastre.

O circulație organică sănătoasă și riguroasă în întreg corpul de control de jos în sus și de sus în jos, va facilita însănătoșirea întregului învățământ primar, care așteaptă o grabnică și radicală remediere.

Nu pot încheia mai nimerit, decât citând ca un avertisment al situației actuale cuvântul dela sfârșitul broșurei „*Politica Educației*” de dl inspector general Gheorghe Tulbure :

„Supravegherea și controlul școlilor minoritare se cere să fie intensificat. A sosit momentul ca să lăpădăm mânușile și să ne comportăm ca la noi acasă. Elementele minoritare să simtă la orice ocazie autoritatea și prestigiul statului. Lipsa de respect față de legile și ordonanțele în vigoare, ca și lipsa de loialitate, vor trebui reprimate în fașe. Un popor care nu știe să-și impună supremația, firește cu mijloace civilizate și cu proceduri legale, nu este conștient de menirea sa. Școala pretutindeni este azi focar de educație civică și pepinieră de patriotism robust”.

„În general, este nevoie ca spiritul de muncă serioasă, de ordine și de respect față de tot ce este autoritate, să fie intensificat prin școală. Să se creieze cu ajutorul educației o atmosferă de laborator, de atelier și de progres, care să schimbe fața intelectuală și morală a societății românești. Dacă în viața publică asistăm astăzi la o crudă devastare a lipsei de probitate și de patriotism, dacă în viața socială n'avem caractere și dacă nivelul vieții morale este atât de scăzut e o probă, că școala și biserica nu-și pot împlini misiunea. Ele sunt anemiate și asfixiate de atmosfera ce li s'a creiat tocmai din pri-

cina politice școlare de până aci. Cuvintele, cu rezonanță de avertisment și de lozincă, ale dlui profesor Mehedinți: „Altă Creștere” sunt mai actuale astăzi decât totdeauna“.

„Da, altă creștere, altă școală și altă politică școlară, dacă vrem să dăm României de mâine alte generații, care să-i înalță sufletul și să-i garanteze o soartă demnă în mijlocul popoarelor de cultură“.

D. Mărgineanu.

DRAGOSTEA ȘI CREDINȚA

În revista Neamul Românesc pentru popor numărul 14—1935 distinsul nostru scriitor I. Agârbiceanu prin articolul „Cinstirea Autorității” arată nebunia acelorora cărora nu le pasă de nimic și de nimeni. Ei sunt sămânța cea mai primejdioasă, din cari cresc buruienile care să înece în bălării autoritatea, ei sunt mărginiții și proștii satelor noastre, spune în continuare Dl Agârbiceanu.

Cetind acest articol, nu pot să nu mă gândesc la perversitatea zilelor ce le trăim, la răul, la nenorocirile de tot felul ce zilnic se înregistrează în toate cotidienele și aproape în toate revistele noastre. Se dau sfaturi și îndemnuri de către toți oamenii de bine, pedagogii noștri cei mai de seamă arată cauzele relelor: lipsa de educație, începând cu familia, școala și societate. Se țin conferințe, șezători, se sbiciuesc zilnic plăgile timpului de azi. Autoritățile școlare prin conferințe, de nenumerate ori atrag atențiunea celor cărora le este încredințată educația tineretului, asupra metodelor de creștere morală de formarea caracterului etc. — Preotul în biserică predică: cinste și omenie, respect și fapte bune dar ce folos, roadele nu se văd nici deoparte nici de alta, iar dacă se poate vorbi de progres, el este în privința aceasta așa de mic, încât abia merită să fie înregistrat.

Să fie răul zilelor de azi de neînălțurat? Ar însemna că școala și familia să falimenteze, iar omenirea să piară în nemernicia ei. Nu: „Și dea-și grăi în limbile omenști și îngerești,

dacă dragoste nu am, făcutu-m'am aramă sunătoare și țimbal răsunător. Și de așa avea prorocire și așa ști toate tainele și toată știința și de-ași avea toată credința încât să mut și munții, dacă dragoste nu am nimic nu sunt". „Ap. Paul către Corinteni". Dragoste ne trebuie. Dragoste în toate, aceasta să o propagăm. Să fim călăuziți de dragoste dumnezească în toată munca noastră, cu aceasta dragoste să ne apropiem de odrazlele incredințate nouă. Prin dragoste să plantăm credință în sufletul tineretului, și să nu se uite zisa învățatului Iohn Straut Mill. „Un om cu credință este o putere socială egală cu 99 oameni cari nu au decât interese".

*

Să facem din școala incredințată nouă nu numai izvor de știință ci și izvor de dragoste și credință. Invățătorul lipsit de dragoste și credință este un rău ce trebuie delăturat. Dela el nu se mai poate aștepta să curme viciile, să îndrepte păcatele, să distrugă mizeria în care se zbate poporul. Să ferim școala și neamul de conducători lipsiți de dragoste. Ei sunt cauza la scădere și necinstirea autorității și ei înmulțesc prostia la sate și orașe, ei cei ce nu văd decât interesul lor propriu, fie preot, fie învățător, fie ori și cine ar fi. Ei sunt cauza relelelor de azi. Ei nu au nici dragoste nici credință, școala lor fără suflet, biserica lor aramă sunătoare.

Dumitru Ilea.

DIN REALITĂȚILE VIEȚII ȘCOLARE

De multe ori, soluțiile celea mai ideale, preconizate de oameni bine intenționați, formulate în programe și articole de legi, printr'un neajuns al vremii, rămân departe de ceea ce ar trebui să fie. Realitatea, trista realitate, le paralizează efectul.

Cu drept cuvânt, o putem spune aceasta despre școala primară, căruia legiuitorul de azi, Dl. Ministru Dr. Angelescu, prin legea din 1924 i-a dat organizarea pe care o merita, mai ales într'o țară ca a noastră, cu un popor, care n'a intrat încă întru totul — trebuie s'o recunoaștem — în ritmul vremilor.

N'a fost niciodată în intențiunea noastră de a critica anumite stări de fapte, smulse din ansamblul vieții noastre școlare, numai de dragul de-a o face aceasta. Cuvântul nostru, spus în numele școlii, a fost mai întotdeauna rezultatul practic al unor îndelungate cercetări pe teren, a căror temeinicie și adevăr, ne-a îndreptățit a le arăta celor de sus, pentru sesizare și luare de măsuri practice.

Cursurile școlii primare de azi, așa cum ele funcționează, apar cu un adevărat haos, care nu fără sfială îl credem, merită a ucide entuziasmul din sufletul învățătorului.

Se știe că cel puțin ³/₄ din numărul școlilor din România nu au decât un singur învățător și acestui învățător i-se preface după programa analitică, să predea nici mai mult nici mai puțin decât 35 de lecțiuni pe zi. Și cum unei lecțiuni ca să poată fi înțeleasă și asimilată de elevi îi trebuie cel puțin o jumătate de oră, însemnează că învățătorul acela să vorbească 17 ore și jumătate în șir. Eu cred că nici «Mis melița» nu va fi în stare să bată recordul aceasta. Hai să zicem însă că, printr'o minune, plumânii dascălului român s'ar oțeli — e doar hrănit abundent cu otrava amarului — să ne întrebăm, câte ore are ziua și noaptea? Par'că mai mult de 24 nu are și dela 17 până la 24 nu's decât 7. Vă închipuiți, 7 ore pentru treburi personale, masă și somn.

Alta. Iai în mână programa analitică. Acolo la pagina 10 este scris negru pe alb orarul săptămânal: cl. I 24 ore, a II 24 ore, a III 28, a IV 28, a V 24, a VI 24, a VII 24, în total 176. Săptămâna are 6 zile de școală deci $176 : 6 = 29$ ore și 20 minute. Ca'n povești, nu? Dar hai să mai lăsăm dela noi, să reducem orele la jumătăți, vom avea atunci 14 ore și jumătate zilnic. Cine este în stare să vorbească 14 ore în șir și încă într'o cameră cu aier îmbăcsit de praf? Nimeni. Și deci sau se lasă afară două treimi din materie, sau se spune copiilor, luați de aici până aici, altă cale nu-i, repet, o lecție predată metodic, cere cel puțin o jumătate de oră. Mi se va obiecta că orarul acela este idealul, el este pentru școala cu 7 puteri didactice, *adică pentru școale inexistente în satele României*. Sunt județe, în cari nu găsește un sat măcar cu 7 puteri didactice.

Atunci ?? *Sau să se doteze fiecare școală cu 7 puteri, sau să se facă programe potrivite puterilor didactice ce avem*. O programă pentru școalele cu unu și doi învățători, alte pentru cele cu 3—4 și 5 învățători, cea actuală putând rămâne pentru școalele cu 6—7 învățători. La urma urmei și o programă numai pentru școalele cu 1, 2, 3 învățători, rămânând cea actuală pentru cele cu 4, 5, 6 și 7 învățători, însă ar da rezultate mai bune ca cele de azi, când unul trebuie să ducă în spate ce duc 7.

Asta cu programele. Să revin la clase. Un singur învățător la 7 clase? Știfi ce înseamnă asta? Sau să crape învățătorul sau copilul, sau învățământul să se facă numai de mântuială, un pas înainte, zece înapoi. Absolventul a VII clase de astăzi, nu este în stare să rezolve o problemă pe care o rezolva cu o uimitoare ușorință absolventul a 5 clase primare rurale dinainte de războiu. De ce? Fiindcă acele 5 clase erau repartizate pe 3 divizii.

Avea acest fel de organizare scăderile lui dar da posibilitatea învățătorului să predea temeinic materia. Și încă ceva: la majoritatea elevilor din clasele a VI și a VII am constatat o pronunțată scădere a tuturor facultăților mintale în raport cu cele constatate în clasa IV. Cât despre interes și dragoste de școală nici poveste, abia 3—4 din zece. La unii pubertatea, la alții gândul după horă, la alții dorul după muncă la câmp, îi îndepărtează de școală. Fetele mai ales!

Ce se vrea cu ele la 15 și 16 ani? Majoritatea lor din clasele VI și VII sunt femei întregi, cu sâni, cari întind cămășuța de stă să plesnească! De ce se ucide sufletește mama de mâine? Ne-am întrebat noi vreodată ce se petrece în sufletul unei astfel de fete când nu poate răspunde la o întrebare sub ochișorii colegilor ei din clasa I și a II de un cot cu cap cu tot? Nu mai vorbesc de cazurile când învățătorul disperat de procesele verbale mizerabile ale organelor de control, când, fie că materia nu este la curent, fie că nu este asimilată, este notat rău, pune mâna pe nuia și dă de merg fulgii. Da, dacă există vreo școală cu șapte clase la un singur învățător și corespund exigențelor organelor de control, apoi să știți că acolo se bate ca la poliție. E scandalos pentru secolul nostru, dar nu-i vinovat învățătorul, ci acela care i-a pus în spinare mai mult decât poate duce și-l lovește nu cu bâta, ci cu condeiul în soartă.

În fața acestor triste realități, o grabnică luare de măsuri se impune, care să schimbe din temelie organismul vieții noastre școlare.

Altfel, zidim pe teren nisipos.

Druța Florian
înv. dir.

»INVĂȚĂTORUL EXPLORATOR«

Subiectul articolului de față l-am desprins din afirmațiile lui G. Lombardo Radice asupra școlii active. În afară de faptul, că întreagă concepția sa e străbătută de o mulțime de definiții sugestive, cea de mai sus sintetizează, însă, într'un mod mai fericit atitudinea lui. Pe lângă aceasta, felul în care înțelege Lombardo Radice școala activă e cel mai aproape sau chiar identic celui, care trebuie să-l aibe școala românească. Din acest motiv cunoașterea operei lui își aduce un real folos.

E lucru știut, că azi se vorbește foarte mult de școala activă. În afară de doctrinarii bine informați asupra naturii ei, mereu se scrie, se discută și se alcătuiesc deziderate, mai mult sau mai puțin aplicate, în legătură cu ea. Lăsăm la o

parte faptul, că pentru unii — pentru semidoctji bineînțeles — începe să devină o banalitate. Important e că pedagogia actuală se convinge și își asumă cât mai mult din precizările activismului în educație. Își asumă, desigur, prin doctrinarii propriu zis ai școalei active, prin acele inteligențe, care au pătruns adânc problema atât pe plan teoretic cât și practic. Și aci, ca în toate domeniile unde intervine filosofia dealtfel, notăm o deversitate de păreri. Deși, în esență, au aceeași origină, cuvântul loc ultim diferă, însă. În linii mari, două sunt părerile, care se deosebesc : școala muncii (arbeitschule) și școala activă propriu zisă (tatschul). Una promovează mai mult activitatea fizică, cealaltă activitatea integrală — fizică și psihică — a individului. Nu aceste diferențe vrem să le relevăm în rândurile de față, ci să răspundem la următoarea întrebare : din moment ce școala activă preconizează activitatea elevului, ca principiu fundamental în acțiunea educativă, învățătorul pe ce plan rămâne ? Activitatea lui e redusă mult sau e înlăturată complet ? La această chestiune pedagogia italiană contemporană a dat două răspunsuri.

Montessori, susținând auto-educația, afirmă că acțiunea învățătorului în școală — așa cum o înțelege ea — trebuie redusă aproape complet ; uneori chiar de tot. Așa încât copilul să se desvolte absolut liber, nestânjenit de nimic ce ar fi voință streină. Singură activitatea spontană a elevului e de ajuns spre a-l duce la perfecționare, la desăvârșirea forțelor sale psihice și fizice. Învățătorul are rol de asistent, numai. Așa dar, auto-educația e sensul școalei active.

G. Lombardo Radice, atât în observațiile ce le face asupra școalei de la Montesca precum și în alte părți ale scrierilor sale, găsește că răspunsul dnei Montessori e greșit. Lucru netăgăduit, ea și-a creiat un loc de seamă în istoria pedagogiei prin respectul ce l-a arătat copilului. A-l lăsa însă, pe deplin liber, «se prea poate ca spontanietatea copilului să devină întâmplătoare și desordonată». «Copilul care lucrează de capul său este un absurd». Înțeleasă bine, școala activă nu scoate pe învățător din clasă, ci îl chiamă mai aproape de elev ; îl obligă să participe într'o măsură cât mai mare la sforțările copilului de a se ridica la înălțimea înțelegerii lumii, de a se desăvârși în ceea ce are dotație. Dar să fim înțeleși : învățătorul nu trebuie să se prezinte în fața elevului, ca unul

care «știe» deja, ca unul care e complet format — sau mai binezis, care cunoaște atât cât trebuie unui copil. Dealtfel o atare pretenție e absurdă în fața științei, care e o continuă noutate. Învățătorul să fie, ca și elevul — și împreună cu elevul — un veșnic descoperitor al adevărului; un veșnic cercetător. Să-și pună și el mereu întrebări în fața vieții și a naturii precum își pune elevul. Făcându-te tovarășul lui, nutrind aceeași sete de cunoaștere, să fii un continuu scrutător al realității. Intr'adevăr : copilul de sub mâna învățătorului e mereu altul deci și interesele sale îl vor purta mereu spre alte aspecte ale realității, decât semenul său. Și cu aceasta însă-și învățătorul, dacă respectă pe copil, va fi impus să cerceteze tot lucruri noi. Aceasta să fie școala : o unificare a intereselor copilului cu ale profesorului și ale profesorului cu ale copilului. Aceasta ar fi și sensul școlii active. Ea cere învățătorului să fie un adevărat explorator. Cel care face din »rutina în învățământ« un merit e de zece ori greșit. Rutina înseamnă o închistare în aceleași forme; o deprindere mecanică a procesului de învățământ. Ea ucide libertatea spiritului, spontanietatea. Școala, însă, trebuie să fie »întâlnirea a două spontanietăți» elevul și profesorul. Spontanietatea învățătorului, care merge înainte — ca un frate mai mare — și spontanietatea elevului care-l chiamă să meargă pe o anumită cărare.

Stârciu, Octombrie 1935.

V. Gr. Pupăză.

ACȚIUNEA ANTIREVIZIONISTĂ

Intre primele preocupări ale activității extra-școlare a membrilor corpului didactic primar este, fără îndoială, organizarea unei acțiuni sistematice antirevizioniste, mai ales aci la granița etnică și politică a țării. Imperativul zilei de astăzi este: întrunirea tuturor cetățenilor loiali și conștii într'un mănunchiu indisolubil și formarea unui zid invincibil de apărare contra propagandei de peste graniță care propagă revenirea la o situație medievală de oprimare și extirpare.

Continuitatea noastră națională în actualele granițe a arătat-o bine documentat dl prof. universitar dr. Marin Ștefănescu în conferința sa din ciclul prelegerilor organizate de secția studențească a „Ligii Antirevizioniste Române“.

Reproducem după ziarul „Universul“ din conferința d-lui prof. Marinescu, un material prețios în mâinile învățătorului pentru propaganda ce-l așteaptă în aceasta privință :

„După cum se știe, în prima conferință care a avut loc, din sus numitul ciclu, s'a dovedit istoricește continuitatea noastră națională în actualele granițe.

Ca dovezi, în această privință, s'au citat diferite texte decisive. Astfel, Anonimul, scriitor maghiar, notarul regelui Bella, ne spune, în prima jumătate a sec. XIII, că, atunci când au venit în Transilvania ungurii au găsit voevodatul valahului, adică al românului Gelu. Apoi, ca o confirmare a acestui fapt, în 1291 regele Andrei al III-lea, într'o convocare pe care o face pentru o adunare la Alba-Iulia, invită între alții și pe români. Ceeace dovedește, evident, continuitatea românilor în țara unde au fost găsiți. Și întâlnim aceleași probe evidente în desfășurarea timpului, ca, de ex., sub voevodul Transilvaniei Stibor în 1399, sub regele Ungariei Albert în 1439, etc. Încât, din punct de vedere istoric, drepturile noastre cu privire la unitatea noastră națională, în actualele granițe, sunt imprescriptibile.

Dar nu este numai atât. Chiar dacă n'ar exista asemeni izvoare pur istorice, există, totuș, cugetarea românească, filosofia românească. Iar în această cugetare, în această filosofie, ideea

unității noastre naționale, în actualele granițe, este însuș unul din elementele sale esențiale. Și această idee nu apare în chip sporadic, ci ea este într'o impresionată, decisivă continuitate, constituind o tradiție, din ce în ce mai luminoasă, mai elocventă.

Și, în prezenta conferință, îmi propun să arăt aceasta, prin citate de texte, care sunt categorice în această privință. Aceste texte sunt cunoscute, dar nu s'a stăruit încă îndeajuns asupra interpretării lor. Căci așa suntem încă noi românii, noi încă suntem un neam patriarhal. Avem comori așa de multe, că nu le-am pus încă multe în valoare.

Să considerăm, deci, câteva din aceste comori, cari sunt unele din cele mai puternice dovezi întru legitimitatea unității noastre naționale, și întru netemeinicia tesei revizioniste maghiare.

Să începem de ex., cu filosofia istoriei, pe care o găsim la cronicarii noștri. Și apoi să venim treptat, trecând prin diferitele momente, ale filosofiei noastre, spre timpul când ni s'a realizat unirea. Astfel, vom vedea cum ideea unității noastre naționale, în actualele granițe, nu este produsul sporadic al unui moment trecător. Ci ea este o idee — tradiție, care face parte din însăși ființa neamului românesc, și care se transmite, deci, din generație în generație. Ea este un imperativ categoric, un ideal organic al neamului românesc, care trebuia odată să se împlinescă peste vitregia vremurilor ce o întrerupse.

Ce spun cronicarii

Iată, textual, ce găsim, în această privință, de ex., în sec. XVII, în Cartea pentru descălecatul dintâi a lui Miron Costin: „Inceputul țărilor acestora și al neamului moldovenesc și muntenesc, și în țările ungurești, cu acest nume Români până astăzi, de unde sunt veniți, întru aceste părți de pământ, zice Miron Costin, a scrie multă vreme la cumpănă a stăut cugetul nostru. Să încep osteneala aceasta după atâtea veacuri, dela descălecatul țărilor dintâi, dela Traian împăratul Râmului, cu câteva sute de ani peste mie trecute, se sperie gândul. A lăsa iarăș nescris, cu mare ocară înfundat neamul acesta, este inimii durere. Ci biruit-a gândul să mă apuc de această osteneală, să scot lumii la vedere felul neamului, din ce izvor și seminție sunt locuitorii țării noastre, a Moldovei, și așa din țările ungurești, că tot un neam sunt, și o dată descălecați.

Zice-va cineva: prietene, târziu este. După sutele de ani,

cum se vor putea ști istoriile adevărate? Răspund eu: Lăsat-a puternicul Dumnezeu iscusită oglindă minții omenești: scrisoarea, — dintru care, dacă va nevoi, omul cele trecute cu multe vremi le va putea ști și le va putea oblici; și nu numai lucrurile lumii, staturile și începuturile țărilor, ci și lumea, cerul, pământul, că sunt zidite de cuvântul lui Dumnezeu cel puternic. Scriptura ne deschide mintea de ajungem cu credința spre Dumnezeu. Duhul cel sfânt, și nevăzut, și necuprins, și neajuns de mintea și firea omenească. Scriptura depărtate lucruri de ochii noștri ne face de le putem vedea cu cugetul nostru“....

Iată ce ne spune textual Miron Costin. Și dacă ne dăm osteneala să adâncim acest pasagiu, pentru a-i prinde cât mai profund înțelesul, nu putem să nu constatăm acest adevăr. Este neîndoios că filosofând asupra istoriei, Miron Costin este condus să constate, între altele, însăși tradiția că neamul românesc a locuit dela începuturile sale, cu mult înainte de a veni ungurii, și n'a încetat să locuiască, în ceea ce numim astăzi granițele actuale ale României. Acest adevăr apare în toată lumina printr'un studiu mai amănunțit.

Dar trebuie să observăm că această tradiție continuă a se păstra cu îndărătnicie, și devine din ce în ce conștientă, în cursul timpului. Ceea ce ne dovedește tocmai că ea este un imperativ categoric, un ideal organic al neamului românesc, și care trebuia să se împlinească odată.

Cronica lui Dimitrie Cantemir

Astfel, marele cărturar și filosof Dimitrie Cantemir, fost domn al Moldovei la începutul secolului al XVIII, ne exprimă de asemeni în proprii termeni această tradiție. Iată ce ne spune el în Hronicul vechimii Romano-Moldo-Valahilor:

„Românii din Dacia, care sunt Moldovenii, Muntenii și Ardelenii, — zice Dimitrie Cantemir, — sunt din neamul lor hărăși Romani dela Italia, de Traian împăratul aduși. Și Românii au locuit necurmat în Dacia, precum până astăzi locuiesc. Iar Românii din ale noastre țări, cu ajutorul lui Dumnezeu, măcar că supuși și ascultători sub monarhii streine, însă nici stăpânirea, nici libertatea lor n'au lăsat, că, după multe săngeroase și românești războaie, niciodată piciorul din hotarele lor nu și-au scos, ci infițți și nezmulși au rămas... și bisericile, legea, judecățile, obiceiurile, nesmintite și nebetejite și le-au păzit“.

Alte documente

Constatăm, deci, aceeaș idee tradiție, care se transmite din generație în generație.

Apoi, la începutul secolului al XIX-lea, bănățeanul Țichindeal scrie, în *Fabule Filosoficești*, aceste atât de expresive cuvinte, care continuă din ce în ce mai vie aceeaș idee tradiție, a unității noastre naționale în granițele firești.

„Să fim noi toți românii una, zice Țichindeal. Una trebuie să fie nația română. Mărită nație daco-romană, în Banat, în Țara Românească, în Moldova, în Ardeal, atunci când te vei lumina cu învățătură, cu luminatele fapte bune te vei uni, mai aleasă nație pe pământ nu va fi înaintea ta“.

Astfel, constatăm, neîntrerupt, în dezvoltarea cugetării românești, ca un imperativ categoric, ca un ideal organic care trebuia să se îplinească, ideea poruncitoare a ideii unității noastre naționale în granițele firești, pe care le avem astăzi.

Și această idee devine cu timpul așa de imperioasă că ea izbucnește în revoluție, pentru a se realiza. După revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan, dela sfârșitul secolului al XIII-lea, avem revoluția dela 1848 când filosoful Simion Bărnuțiu ține discursul dela Blaj. În acest discurs el, ca ardelean, demonstrează tocmai teza pe care o expunem. Iar, după aceea, toate scrierile sale filosofice sunt animate de aceeaș idee, care alcătuia sensul vieții neamului românesc.

Este, deci, neîndoios că ideea unității noastre naționale, în actualele granițe, este la baza însăși a filosofiei românești, este însuși germeul organic vital din care, și prin care s'a dezvoltat această filosofie.

Dar ceeace este demn de admirat în această concepție, este noul ideal al României, — realizarea culturii, a civilizației, a nobleței, — care se desprinde din idealul împlinit al unirii. L'au întrezărit sublim Eufrosin Poteca, profesorul de filosofie dela școala lui Gheorghe Lazăr, Heliade Rădulescu, Niculae Bălcescu... Iar noi trebuie să-l precizăm, pentru a-l realiza...”

Muncă și cinste! . . .

Este un fapt arhicunoscut, că în viața noastră publică acțiunea politică joacă un rol hotărâtor. Regimul nostru democratic a dat naștere la diverse partide. Acestea și-au întocmit programe, își popularizează ideile și duc lupte grele pentru atingerea unicului obiectiv: cucerirea puterii. Ca să ajungă însă aci, au nevoie în primul rând de cadre cât mai puternice. De aceea goana după partizani e furibundă. Cetățenii se înrolează Unii după simpatii, unii de dragul ideologiei, iar alții — cei mai numeroși — după interese. Partizanii sunt răsplătiți. Mulți ajung chiar acolo, unde nu visează. Selecția valorilor e o himeră; nu există aproape în nici un domeniu de activitate. Datorită acestei anomalii, foarte mulți lovesc cu piciorul și 'n munca dreaptă și 'n cinste. Acest specimen de oameni caută să se îmbogățească și să se ridice pe căi piezișe. Și — trebuie s'o recunoaștem — reușesc.

Cluburile sunt atotputernice. Ele investesc, ele mazilesc. Criteriile lor de apreciere sunt aceleași pretutindeni: nepotismul, intervenția și serviciul adus în vremuri de restriște (în opoziție). Acei, cari ajung în locuri, pe care nu le merită, nu mai caută să muncească intens și serios pentru a-și câștiga reputația recerută. Știu, că schimbările vin tocmai când nici nu visează. De aceea caută numai profitul. Profitul urgent și mănos. Cât despre prestigiul, ce trebuie să și-l câștige prin muncă și capacitate, asta nu-i interesează, Astfel de moravuri păgubitoare au intrat și pe ușa școalei primare. Iar neajunsurile iscate de pe urma lor sunt infinit de mult. Dl inspector D. Mărgineanu a arătat unele din ele cu ocazia conferinței organelor de control din regiunea Oradea. Dsa — cu francheja ce-l caracterizează — a spus lucrurile pe nume.

Din nenorocire însă, răul e mai adânc. A intrat până în măduva satelor. Acolo, unde n'ar trebui să existe decât cinste, muncă, adevăr și legalitate, s'a încuibat microbul ucigător, fișnit din mocirla pestilențială a clubului. Satele noastre nu au nevoie de schimbările de decor ordonate de politicieni.

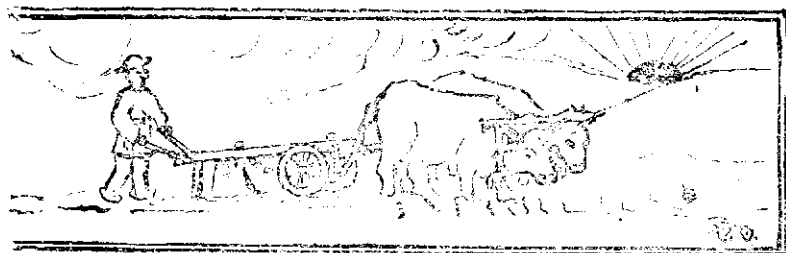
Ele au nevoie în permanență de oamenii muncii drepte și ai cinstei desăvârșite. Pe badea Toader nu-l interesează, că la școală, în locul bătrânului X, a fost numit «delectăr» tinerele în mod provizoriu Y. Pe acest țaran îl interesează un singur lucru: copilul său să fie învățat și educat bine, iar lui să i-se arate cum trebuie îngrijită o vită, cum să muncească pământul mai cu folos, cum să-și îngrijească sănătatea, etc.

Învățătorimea dela sate are tot dreptul să activeze în viața politică. Nu are însă dreptul să-și neglijeze îndatoririle profesionale. Cei cari fac acest lucru, merită toată hula. Avem o lege a învățământului primar. Acolo atât drepturile, cât și datoriile ne sunt statornicite. Și atunci nu înțeleg, de ce unii colegi caută să încalce drepturile altora. De ce se pretează la înjoncțiunile cluburilor? Servesc prin aceasta oare interesele obștești? Desigur, nu.

Învățătorul în satul său trebuie să fie un model de modestie, cinste și dreptate. Ridicarea sa e valabilă numai în cazul când și-a câștigat-o prin capacitate și muncă cinstită, căci numai atunci folosește și obștei. Nicolae Apostol din admirabilul roman al scriitorului Cezar Petrescu, n'a umblat după glorie efemere. A muncit cinstit și drept, ia roadele cele bune n'au întârziat.

Aceasta să fie și lozincă noastră: muncă și cinste!

Ion Berinde.

Contribuție la studiul individualității

«Ziua de mâine va fi așa cum o va prepara școala». — așa spunea Spiru Haret.

Azi, când omenirea caută noi drumuri pentru realizarea scopului și idealurilor sale, când așa zisa «Lege a pumnului» s'a înlocuit cu «Cultura, care este factorul dominant în opera de înălțare a masselor populare» (spune Pestalozzi), nu poate și nu-i permis să prepondereze drepturile politice și nici favorurile economice. Idealul nostru trebuie să fie cultura, fiindcă ea are înrăurirea cea mai puternică asupra dezvoltării și a progresului unui neam. Izvorul culturii este școala.

Căutând în viața altor popoare vom vedea, că școala le-a ridicat forțele naționale. Școala a ridicat Germania dela cea mai joasă treaptă a căderii la culmea aspirațiilor ei, în cursul numai a 55 ani. Ceeace sabia lui Barbarossa și a lui Carol Quintul nu putuse face în una mie de ani, filozofii și dascălii au făcut într'o jumătate de secol.

Exemplul Germaniei îl urmează și alte țări.

Școala este chemată a ridica țara noastră din impasul moral și material în care se găsește. Pătrunsă de căldura dragostei și familiarității, ea va forma oameni apți pentru viață, regenerând națiunea în puterea de rezistență și progres. «Fiecare generație, care urmează, să fie superioară celei precedente», conform filozofiei lui Kant.

Tendența școlii de astăzi este întronarea individualizării în educație și în învățământ.

Cunoașterea individualității copilului reclamă un studiu temeinic.

Studiul individualității constituie fundamentul școlii de azi și al tuturor experiențelor pedagogice și psihologice. Necesitatea de a cunoaște viața sufletească individuală a dat naștere mai multor metode.

Azi, când programele cer o schimbare, bazată pe experiențe psihologice, când școala veche cere o altă formă, rolul nostru este mare. Să ne cunoaștem bine elevii. Fiecare elev

prezintă o altă putere de adaptare la mediul ce-l înconjoară. Această putere de adaptare la mediu este inteligența, ceea ce formează esențialul pentru noi, învățătorii. Claparède definise inteligența ca fiind «capacitatea organismului de a deslega prin gândire problema nouă». După W. Stern «inteligența este putința generală a unui individ de a-și adapta gândirea în mod conștient la cerința nouă», este deci o putere spirituală de adaptare.

Totul ce voim să realizăm în clasă se bazează pe inteligență. Testele pentru măsurarea inteligenței se vor întocmi astfel încât ele să nu facă apel la cunoștințe, ci la inteligența naturală a copilului. Selecționarea copiilor făcută între elevi pe baza cunoștințelor nu ne poate satisface. Se recere deci selecționarea indivizilor după inteligență. Lucru posibil numai atunci, dacă vom aplica măsurătoarele alcătuite pe baze științifice, care sunt testele inventate de Alfred Binet și aplicate mai întâiu de el. De atunci această problemă a preocupat încă mulți pedagogi și oameni de știință, făcându-se apreciate modificări, înlocuind conținutul testelor cu material cultural-național, adaptabile împrejurărilor. Lucru susținut de dl profesor Ștefănescu Goangă într'o prefață: «Testele de inteligență utilizate ca etaloane de măsură într'o anumită țară, nu pot fi aplicate în alte țări, fără o revizuire a lor, potrivită cu realitățile țării respective și cu materialul uman de care aceea țară dispune».

Acest etalon național al poporului nostru este în cartea dlui Alexandru Roșca, asistent universitar: «Măsurarea inteligenței și debilitatea mintală».

Aplicarea testelor e lucru foarte greu, pentru că a lucra de formă nu are nici o valoare. Sunt chiar unii autori, care se ridică contra faptului să se facă experiențe de persoane neinițiate în psihologie, de nespecialiști. Ar trebui studiat mult să ai o pregătire formată în ani de-arândul, experimentând în laboratoare alături de profesori specialiști.

Dar nu fiecărui învățător îi este dat să fie un specialist, unii fiind lipsiți de capabilitate, iar alții de mijloace și împrejurări. Și cu toate acestea studiul individualității se poate face și se pot complecta fișele de observație, cari azi sunt obligatorii. Ne trebuc numai voință. Sunt cărți despre măsurarea inteligenței destule, cu instrucțiuni clare, la cari dacă

vom fi fideli, vom obține rezultate bune, fiind ele bazate pe cercetări științifice. Noi, cei cari nu ne simțim destul de pregătiți, ne vom îngriji să avem o astfel de carte, vom urma întocmai instrucțiunilor primite acolo, vom fi numai executori, iar răspunderea o lăsăm întocmitorilor.

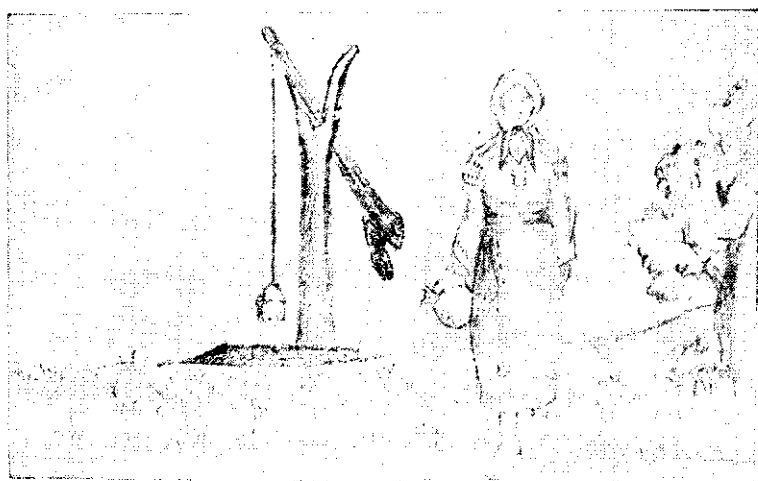
Asemănând testele cu manualele, unde avem toată latitudinea de a alege pe cele pe care le credem noi mai potrivite, tot așa vom proceda și cu testele. Le vom alege pe acele care au fost mai mult experimentate și etalonate la copiii din țara noastră.

Eu le-am găsit mai potrivite testele neverbale de grup. Clasa întreagă mi-o consider un grup de copii. Aceste teste sunt potrivite pentru toate vârstele.

Importanța fișelor individuale este mai mare cu privire la formarea claselor omogene, problemă mult discutată. Rezultatele frumoase se cunosc în țările unde fișele sunt în practică de ani de zile.

Având în vedere ziua de mâine și stimulați de concurența culturală psiho-pedagogică a statelor vecine, să aducem fiecare modestul nostru aport pentru cultura neamului și pentru ușurarea muncii noastre de mâine.

S. S.

DIN TRECUTUL SĂLAJULUI.

ISTORIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ROMÂNESC DIN SĂLAJ

(8)

Învățătorii trebuiau să fie absolvenți ai unei preparandii publice și cu examen de capacitate.

Un învățător putea să conducă cel mult 80 e'levi.

Întreținerea materială a școlii: sală de învățământ corespunzătoare, curățit, material didactic, etc. și plata învățătorului au căzut în sarcina confesiunii.

Până la unificarea învățământului în România întregită, școlile confesionale salăjene și-au avut originea organizării fundamentale în această lege.

Cum bine observă Gh. Barișiu într'un loc din Părți — cu adevărat — alese din Istoria Transilvaniei, că această lege, așa cum a fost ea redactată, după modele străine, de ministrul Eötvös, ar fi fost «bună și folositoare», dar o nedreptate strigătoare la ceriu, o ură justă a Românilor, un răs batjocoritor și o osândă a lumii civilizate, au stârnit legile de modificare, ce au urmat.

Îndată după moartea ministrului Eötvös, legea XXXVIII ex 1868 a fost modificată prin altele, cari au fost îndreptate fățiș spre desnaționalizarea națiunii române.

Legea XLIV din 7 Decembrie 1868, despre egala îndreptățire a naționalităților, sau legea naționalităților, cum i se mai zicea, cu care ungerii s'au fălăt în fața străinătății, a devenit o parodie. Și am înțeles cu amar dictonul formulat de Montesquieu, că: «Nu este tiranie mai crâncenă, ca aceea, ce se exercită la umbra legilor și sub aparențele justiției».

Și acum «dacă presimțesc rândunelele apropierea verei și a iernei și animalele furtuna cea grea și dacă unii oameni își spun mai înainte chiar și ora morții: un neam întreg să stee nemișcat ca peatra, cându-i bate ora fericirii și să tacă ca un surd și un mut când i se trage clopotul de moarte?»¹⁾

Românii au presimțit furtuna, ce se apropia, de aceea încă în 1869, Ioan Anderco homorodanul, vicarul general ca-

1) S. Bărnațiu, Discursul ținut la Blaj, în ajunul zilei de 3-15 Mai 1848.

pitular al diecezei de Gherla și întâiul membru al «Reuniunii învățătorilor români sălăgeni», scria preoților să exopere cumva poporului declarații solemne, că vor susține confesionalitatea școlii lor, conform prescripțiilor §§-lor 11, 27, 28, 29, 34, 133 și 141 ai legii XXXVIII din 1868, cari prescripțiuni asigurau aceasta. Nu este arhivă parohială în Sălaj, care s'a păstrat așa cum trebuie, între actele căreia din anul 1871—73 să nu fie o «Obligațiune», subscrisă de aproape întreg satul, prin cuprinsul căreia declară, că-și vor «ține cu rezoluțiune confesionalitatea școlii» lor, dorind astfel a putea lucra prin școală pentru Neam.

Furtuna maghiarizării, presimțită de bieții Români, se apropia și încă sub aparențele justiției.

Astfel legea XVIII din 1879 așează limba maghiară între obiectele obligatorii în toate școlile confesionale. Prin «Ordonanța specială» (§-ul 4), emisă sub No. 17284—1879, se staforește planul de propunere în școlile confesionale și dispune: în școala cu un singur învățător se vor folosi săptămânal pentru deprinderi verbale și mentale în învățarea limbei maghiare 9 ore, iar pentru scris-cititul în limba maternă și maghiară 8 ore, — adică 13 ore pentru limba maghiară și 4 ore pentru limba maternă. Pentru aeeste obiecte într'o școală cu 2 învățători 15, respective 13 ore; într'o școală cu 3 învățători 17, respective 19 ore; cu 4 învățători 20, respective 25 ore; cu 5 învățători 18, respective 24 ore și într'o școală cu 6 învățători să fie 26, respective 26 ore.

Această lege, care era în flagrantă contradicere cu legea de naționalități și contrară tuturor principiilor pedagogice, a provocat o încordată îngrijorare a tuturor Românilor ardeleni.

Cununa operei de schimonosire a legii din 1868, de denaționalizarea minorităților etnice și a tuturor năzbâțiilor, o pune în 1907 contele Adalbert Apponyi, prin articolul de lege XXVII. «Poftesc, — zice Apponyi într'un circular către ordinariatele episcopoești (No. 76000—1907), — conlucrarea zeloasă și în aceia direcțiune, ca limba maghiară în virtutea acestei legi... să devină în scurt timp tezaur comun al fiecărui cetățean».

În zadar au fost toate protestele Românilor ridicate prin archireii bisericilor noastre, a deputaților români în dietă și a conducătorilor noștrii prin adunări populare, că legile din

1879 și 1907 erau cu atâta perfidie întocmite și urmate fiecare de dispozițiuni cu privire la salarizarea învățătorilor, pe cari le vom atinge mai la vale, încât învățământul confesional automat era pe calea maghiarizării.

Unele școli confesionale «au încetat a mai fi așezăminte de cultură și au devenit niște focare pentru propagarea limbii maghiare». ¹⁾

Astfel, în ce privește structura învățământului nostru confesional vedem, că este organizat conform legii 38 -- 1868, plus modificările aduse prin legi ulterioare de către visătorii «ideii de stat național unitar maghiar» și îndreptate fășiș contra desnaționalizării noastre. Conservatorismul, atât de caracteristic națiunii noastre, prin multe comune a fost o piedecă în organizarea învățământului conform legilor, iar bărbăția și conștiința de neam a Românului, care «s'a luptat mai mult pentru limbă de cât pentru viață» — cum bine zice Ant. Bonfinius, — a fost o piedecă în calea realizării visurilor bune a asupritorilor noștri.

b) Intreținerea materială a școlilor confesionale a căzut în sarcina comunităților confesionale, cari conform legii din 1868, s'au obligat a edifica localuri școlare și a adapta pe cele necorespunzătoare conform prevederilor Șlui 27, adevă să fie pe loc sănătos, «să fie uscate și amăsurat numărului pruncilor (numărând pentru o școală 60 de copii și pentru fiecare copil cel puțin un loc de 8—12 picioare pătr.)»; să fie luminoase, largi și ușor de ventilat.

Comunitățile noastre confesionale prin senatele școlare s'au silit a adapta localurile școlare astfel ca să fie corespunzătoare și le-au înzestrat cu materialul didactic necesar.

Scaunul școlar sau senatul școlar, după prevederile legii XXXVIII—1868, s'a compus din preot ca președinte, învățător ca secretar, curatorul bisericii ca membru de drept și încă 9 membrii aleși; după legea XXVIII—1876, numărul membrilor aleși s'a redus la cel puțin 5.

Agendele senatului școlar erau: alegerea învățătorului, aplicarea obligativității școlare, întreținerea materială a școlii, supravegherea instrucțiunii și judeca în I-a instanță controversele dintre învățător și părinții elevilor săi.

Cele mai multe din senatele școlare s'au achitat conști-

1) Memorandul 1872.

incios de aceste îndatoriri creind într'unele comune fonduri școlare din pământuri și bani.

Dar gogorița operei de desnaționalizare și aici a căutat «nod în papură». După cum vom vedea și într'alt loc, pentru a impune ajutorul de stat, școala comunală sau școala de stat, și astfel imixtiunea directă a statului în conducerea școlilor confesionale să fie pe jumătate sau pe deantregul justificată, organele guvernului cu ocazia inspecțiilor ridicau diferite excepțiuni cu privire la întreținerea materială a școlilor, la felul de salarizare a învățătorului, la întocmirea planului de învățământ, progresul în învățarea limbei maghiare, etc., și cari «abateri dela lege» dacă nu erau îndreptate într'un timp fixat, ori învățătorul era destituit ori școala era închisă.

Mai ales după ce au început modificările legii XXXVIII din 1868, inspectorii școlari cu ocazia vizităților lor obișnuite pela școlile confesionale, au căutat sistarea acestui învățământ, ridicând excepțiuni în nex cu întreținerea materială, cum sunt: că plafonul e prea jos cu câțiva cm., că e prea îngustă, n'are mobilier suficient, n'are materialul didactic trebuincios, nu-i curățenie, etc., și dacă peste puțin timp nu se îndrepta unul din aceste «noduri în papură», școala se închidea: și peste trei luni se deschidea școală comunală sau de stat, culmea ironiei, în localul găsit impropriu cu câteva luni înainte.

Câteva cazuri:

Sala de învățământ din Siciu e «defectuoasă». 1) Sala de învățământ din Badon e prea îngustă, cea din Vârșolț la fel și cea din Recea e prea joasă și să se ridice la 4 m. înălțime. 2) Școala din Badon n'are «recvizite necesare». 3) Școala din Bădăcinu «nu e adaptată». 4) Școala din Vârșolț cu «edificiul școlar necorespunzător legilor și cu recvizite nu e înzestrat». 5) Școala din Pereceiu cu edificiul școlar «ne curățit». 6)

Cu No. 55539—1900, Ministerul de Instrucțiuni excepționează majoritatea școlilor din Sălaj.

Dintr'un voluminos dosar 7) de astfel de excepțiuni se

1) Nr. 35743—1899 a Ministerului de Instr. publică.

2) Idem.

3) Nr. 1742—1902 a Inspect. regesc, Zălau.

4) Nr. 863—1902 a Inspect. regesc, Zălau.

5) Nr. 1744—1902 a Inspect. reg. s., Zălau.

6) Nr. 1745—1902 a Inspect. regesc, Zălau.

7) In colecția mea de acte vechi.

poate vedea că cea mai febrilă activitate în acest sens a dezvoltat-o inspectorul regesc Dr. Petri Mór alias Petricaș, născut în Sărăuad și care ș'a câștigat primele elemente de cultură la școala confesională a «olahăilor» din Sărăuad, școală mai bine organizată de cât a lor, adică nu a lor ci a Ungurilor că el era de baștină român, iar ca recunoștință, întocmai ca străbunicul său episcopului Grigore Maior, a adus acestei școli astfel de drăguțe excepțiuni.

Am relatat câteva cazuri de excepționări ridicate asupra câtorva școli din comune mai apropiate, unele curat românești altele mixte, pentruca să se vadă că îndată ce o excepțiune ridicată se acoperea, alta pe loc răsărea și în comunele mixte această activitate era și mai îndrăcită.

În urmă, existența școlii confesionale ajungea în pericol și Ordinariatul episcopesc așeza vina asupra bietului preot în calitate de director școlar. Așa în comuna Recea și Vârșolț excepționările au curs timp de 15 ani și la 1909 Comisiunea administrativă județeană a ajuns la rezultat în ce privește ridicarea școlii de stat. Despre școala din Recea s'a spus că e prea îngustă, apoi că e prea scurtă, apoi că e joasă, altă dată că n'are ferestre duble, apoi că nu e asigurat salariul învățătorului și în primăvara anului 1910 Ordinariatul episcopesc din Gherla se adresează protopopului tractual astfel: «Din raportul vicecomitelui din comitatul Sălaj, acest consistor vede cu surprindere, că în Recea în toamna anului 1909 au ajuns la rezultat pertractările referitoare la edificarea școlii de stat, ceiace ar fi cea mai vădită primejdie pentru viitorul școlii noastre». Protopopul a eșit la fața locului și preotul local Augustin Caba a trebuit să prezinte raport scris «de ce n'a relatat Consistorului despre primejdia aceasta?» Păr. Augustin Caba scrie între altele: «Despre înființarea școlii de stat din Recea nu am relatat veneratului Ordinariat pentru aceia pentrucă în Recea aceia e proiectată și de 10 ani, și de 10 ani încoace antistia comunală ungurească tot încontinuu pertractează aceasta în ședințele sale. În primăvara anului 1909, luând parte și eu la o astfel de ședință, mi-am expus sentința, și în numele locuitorilor gr. cat. din Recea, categorice am declarat, că la înființarea școlii de stat sub nici o condiție nu îmi dau învoiala, cu atât mai

vărtos, fiindcă noi la tot cazul voim a ne susține școala noastră confesională gr. catolică...

Tot posibilul l-am făcut prea on. Domnule Protopop ca să fie toate bine — sus e bunul Dumnezeu și vede — numai că cu nemernicii de ei nu poți învinge, căci te maltratează până dincolo».

Tragedia păr. Caba, în nex cu excepțiunile ridicate de «nemernicii de ei,» s'a repetat și mai înainte și după aceea în multe comune din cuprinsul Sălajului.

c) Elevii școlilor confesionale s'au recrutat dintre copii dela 6 până la 12 ani pentru școala de toate zilele și dela 12 până la 15 ani pentru școala de repetiție, cu excepția celor debili trupește sau sufletește. Planul de învățământ era întocmit după prescripțiunile §-lui 5 din art. XXXVIII—1868, iar dela 1879, s'a introdus și limba maghiară.

Manualele și materialul didactic până la 1879, au fost destul de adecvate sufletului românesc al elevilor noștrii. Dela această dată s'a pornit o goană ne bună asupra literaturii românești. «Mi-a venit la cunoștință cumcă agitațiunile românești acum se extind și la pruncii școlari pentrucă se împărtesc între ei atari tipărituri a căror scop este preamărirea martirilor, cari luptă pentru națiunea română și ridicarea simțului de unitate a Românilor din patrie», scrie ministrul de instrucțiune către Ordinariatele episcop. românești și în continuare ordonă sequestrarea acestor cărți și sancțiuni disciplinare pentru învățători.

Astfel cărțile lui : D. Bolintineanu, Al. Grama, I. V. Iospeșcul, Aug. Treboniu-Laurianu, I. Manliu, Dr. I. Meșiota, I. M. Moldovanu, A. Mureșanu, Iacob Negruzzi, I. P. Papiu, P. Maior, Aron Pumnul, I. V. Rusu, Gr. Tocilescu, V. A. Urechea, Visarion Roman, I. Vulcan, A. D. Xenopol¹⁾, etc., etc., au fost strict oprite în școlile din Ardeal.

Cele mai des întrebuințate manuale școlare în școlile confesionale românești din Sălaj au fost : Pentru religie : «Catechismul mic, de mijloc și mare» de Ioan Alexi ; «Istoria biblică» de I. Papiu ; «Istoria biblică» de Havril Pop, etc. Pentru limba maternă : «Tabelele de periete pentru scris-citit» cu chipuri colorate, edate de Roșiu-Varna ; «Abecedariu» de I. Papiu ; «Abecedariu român» de Prietenii școalei din Brașov ;

1) La Anexe : Conspectul cărților oprite în școlile din Ardeal, întocmit pe bază de acte și documente.

«Abecedariu» de V. Petri; «Legendariu sau carte de citit» de I. P. Papiu; «Compendiu de gramatica limbei române» de T. Cipariu; «Gramatica română» de N. F. Mihelțianu și alte legendare de Munteanu și Solomon, de V. Petri și Andreiu Cosma. Pentru matematică: «Mașina calculațiunei» și «Sistemul metric», manuale de V. Petri; «Măsurile metrice» de Teodor Petrișor; «Comput din cap» de Em. Andreiescu; «Aritmetica» de V. Borgovanu, etc. Pentru geografie: «Geografia Ungariei și elemente de geografie generală» de Dr. Nic Pop; «Geografia țărilor de sub coroana Ungariei în legătură cu liniamentele geografiei universale» de Dem. Varna, apoi manualele de geografie ale lui I. Dariu, G. Trifu și Borbély. Pentru istorie: «Istoria Ungariei» de Dr. N. Pop; «Elemente de istoria și geografia universală» (după Pütz) de I. Meșiota; «Biografii romane» (după A. W. Grube) de Petra-Petrescu; «Istoria patriei» de Emeric Kárpáti și cea de I. Dariu. Pentru istoria naturală: «Istoria naturală și a celor trei remne» de A. Z.; «Istoria naturală» de Em. Andreiescu și cea de Anca Cosma; «Compendiu de istoria naturală» de I. Michalescu; «Elemente de istoria naturei și de fizică» de Zaharia Boiu, etc. Pentru fizică: «Primul învățământ de fizică» de T. Roșiu; «Fizica poporală» de Alexandru Micu; «Elemente de fizică experimentală» de Nănianu, etc. Pentru economie și industrie: «Curs de practica grădinăritului și de economia casei» de G. Vintilă; «Economia poporală» de T. Roșiu, etc. Pentru limba maghiară: cărțile de Gönczi Pál și cele de V. Goldișiu. Mai târziu s'au introdus cunoscutele manuale ale harnicului învățător Iuliu Vuia din Caransebeș și poate încă multe altele, cari mie încă nu mi-au căzut înainte.

După legiuirile școlare din 1879 și 1907, planul de învățământ, orarul, manualele școlare și mijloacele de învățământ au fost riguros cercetate și puse în concordanță cu spiritul acestor legi. Elevii astfel au fost siliți să-și chinuiască mintea cu o limbă străină și să petreacă timp matematiceste pierdut.

În temeiul art. de lege XLVI—1308, complectat cu dispozițiunile art. de lege XXXVII—1913, elevii, cari terminau clasa VI-a, trebuiau să depună un examen final în fața inspectorului școlar, învățătorului propunător, catichetului și a autorității școlare locale. În ultima vreme, la aceste examene,

inspectorul școlar din Zălau își trimetea delegații săi, de regulă învățători dela școlile de stat.

Elevilor, cari treceau cu succes acest examen, li se elibera un testimoniu final.

Deosebit de acest examen, se mai făcea unul cu toate clasele, prezidat de protopopul tractual. Aceste examene erau adevărate sărbători naționale.

d) Autonomia bisericii greco-catolice, câștigată după lupte și suferințe seculare și recunoscută — în înțeles mai larg — dela 1848 și a celei ortodoxă asigurată prin art. XLII din legile anului 1868, a început a fi călcată în picioare. Românii ardeleni își mai credeau ocrotită libertatea lor de dezvoltare națională prin autonomia bisericească. Aceasta însă a fost știrbită, că, de unde la început forurile bisericești aveau autonomie deplină asupra școlilor confesionale, cu legiurile ce au urmat legii XXXVIII—1868, biserica ajunsese să fie substituită în atribuțiunile de conducere, în cele mai capitale afaceri școlare, prin organele statului. Astfel în ce privește dreptul de a alege limba de propunere, întocmirea planului de învățământ, alegerea manualelor școlare și mijloacelor de învățământ, judecarea diferendelor dintre învățători sau alte cauze disciplinare ale acestora, etc., în toate aceste chestiuni, imixtiunea statului era nelimitată.

Dealtfel, în ultima vreme autonomia bisericilor noastre, în urma prigoanei deslănțuită de prototipul șovinismului unguresc, A. Apponyi, ajunsese să fie călcată în picioare și nimicată cu totul. De ar fi trăit regretatul istoric Aug. Bunea, și-ar fi putut termina documentatul său studiu: «Autonomia bisericească» cu un «In veci pomenirea ei».

3. **Afaceri externe.** a) Controlul și îndrumarea. După dispozițiunile legii XXXVIII din 1868, controlul învățământului se făcea de organele confesionale, mai întâi săptămânal, printr'un exmis al senatului școlar (§-ul 121), anual prin protopopul tractual în calitate de inspector școlar și supra-inspecția cădea în sarcina ordinariatelor; statul își rezerva dreptul de supraveghere prin organele sale (§-ul 14). Guvernul pentru a-și asigura o reușită mai rapidă pentru maghiarizarea școlilor confesionale, încă în anul 1876 a venit cu o lege (art. XXVIII, sancționat la 10 Iunie 1876 și publicat în «Országos Törvénytár» la 14 Iunie 1876) despre autoritățile școlare și

în care atribuțiunile comisiunii administrative județene și ale inspectorului școlar de stat asupra școlilor confesionale, erau mult lărgite.

Inspectorul școlar cerceta școlile confesionale și îndată ce observa «abatere dela lege», făcea raport comisiunii administrative județene și dacă comunitatea confesională purta vina acestor «abateri», comisiunea administrativă propunea ministrului «înființarea școlii comunale sau de stat (§-ul 6)» iar dacă învățătorul era culpabil la aceste, comisiunea administrativă făcea «arătare la ministrul de culte și instrucțiune publică, care poate dispune, prin competența autoritate superioară bisericească, suspendarea dela oficiu și beneficiu a învățătorului culpabil» (§-ul 7).

Odată acest cadru de competențe al organelor statului a fost legiferat, la 3 ani guvernul a adus legea XVIII despre instrucțiunea limbii maghiare, cu numărul de ore arătat mai sus și biata comunitate confesională și sârmanul învățător confesional aproape la fiecare inspecție deveneau culpabili cu infracțiuni din legile școlare și după două sau trei admonieri urmau consecințele legale: desființarea școlii confesionale ori destituirea învățătorului ei. Și sârmanul învățător confesional că, în cei 8 paragrafi ai legii XVIII din 1879 numai despre el se legiferează, s'a văzut silit a se chinui cu o limbă străină și împreună cu elevii lui «au fost siluiți să petreacă partea cea mai mare a timpului școlar, 18 ore pe săptămână, căs-nindu-se să învețe o limbă cu desăvârșire străină pentru dânșii, de care n'au nici o trebuința în relațiile lor locale.¹⁾

Încă în epoca de deșteptare națională a maghiarilor, pentru lățirea limbei maghiare, s'au gândit conducătorii lor la înființarea unor «institute pentru apărarea pruncilor» (kisdéd-óvó intézet), despre cari Nicolae Wesselényi astfel grăia: «Acest institut este acela, prin care vom putea ajunge aceea ce este pentru noi cea mai mare dobândă și tezaur, fără acest așezământ ceresc numai fără efect am înălța la ceriuri oftările noastre. . . — copilașul slovac, sârb, român și german va învăța ungurește fără lucru și osteneală. Copilașul așa ușor învață o limbă ca alta. Ce ușor este a face să vorbească ungurește mai ales pe copilași îndată la ridicarea institutului ;

1) Memorandumul, 1892, pag. 11, ed. E. Brote.

și când după vreo câțiva ani o parte, adecă cei mai mărișori vorbesc acum ungurește: cei ce urmează mai târziu după dânșii, de sine vor grăi asemenea. Numărând 20 de ani dela ridicarea institutului, toată poporațiunea va fi ungurită, adeca va ști și va grăi ungurește. Sub ungurire (magyarosítás) nici nu se poate, nici nu trebuie să se înțeleagă mai mult de atâta . . . de aceea iară și iară zic, acest așezământ să fie grija și străduința de frunte a legislației noastre, a jurisdicțiilor și a noastră a tuturor».

Ucenicii lui și-ai celorlalți apostoli ai maghiarismului, au fost consecvenți acestor idei. Văzând guvernul, că maghiarizarea școlilor e pe cale de a se înfăptui, dar, în satele românești, tot ce învață copiii în cei 6 ani de școală uită în alții doi după terminarea școlii, s'a gândit la înființarea grădinelor de copii.

Articolul de lege XV din 1891. despre îngrijirea copiilor ¹⁾ dispune înființarea grădinelor și azilelor de copii, unde copiii de 3—6 ani «să fie introduși în cunoștința limbii maghiare», cântând în această limbă, învățând rugăciuni «interconfesionale» etc. . . In ce privește organizarea acestora și numirea crescătoarelor sau a îngrijitoarelor, sunt dispozițiuni asemuitoare ori chiar aceleași, ca la învățământul primar.

„Nicăiri în Europa, nicăiri pe fața pământului, niciodată de când oamenii s'au constituit în societăți, asemenea siluire nu s'a mai pomenit“. ²⁾

Această lege draconică pusă în serviciul maghiarizării, în Sălaj nu și-a ajuns efectul dorit. Comunitățile confesionale conștiente de intențiunile legiuitorului, nu s'au grăbit a înființa astfel de oficine, iar statul și comisiunea administrativă a județului Sălaj, pe când și-au avut gata întocmit planul de ridicarea acestora în comunele românești din Sălaj, a fost prea târziu.

Cum românii în urma acestor legi au făcut mai multe proteste în dietă, în adunări și prin memorande înaintate împăratului sau tipărite pentru străinătate și prin cari s'au arătat lumii întregi tendințele ungarilor pentru exterminarea na-

1) Sancționat la 28 Aprilie 1891 și publicat în „Országos Törvénytar“ la 9 Mai 1891.

2) Memoriul studenților români privitor la situația românilor din Transilvania și Ungaria, București 1891.

fiunii noastre, ¹⁾ guvernul maghiar și-a format ideea, că totuși prea grave eșiri a avut față de școlile confesionale la întreprinderea cărora n'a contribuit cu nimic.

Pentru a-și justifica prin ceva ingerințele sale în controlul și îndrumarea școlilor confesionale, guvernul maghiar în anul 1893 a venit cu art. de lege XXVI (sanționat la 31 August 1893) despre regularea salariilor învățătorilor aplicați la școlile confesionale și comunale și prin care s'a urmărit forțarea comunităților confesionale de a accepta ajutorul de stat la statorirea salariului învățătorului. Salariul învățătorului a rămas cel stabilit în §-ul 142 din legea XXXVIII—1868, la care se mai adăoga conform §-lui 2 al legii XXVI—1893, cinci cvinvenale de câte 100 coroane. Dacă comunitatea confesională nu putea statori salariul învățătorului la suma de mai sus, trebuia în termen de 3 luni să se adreseze ministerului instrucțiunii pentru întregirea salariului cu ajutor de stat (§ 9).

Multe comunități s'au văzut astfel forțate a cere ajutorul de stat și în acest caz pe lângă ingerințele pomenite în altă parte, guvernul și-a mai stabilit următoarele: La stațiunile învățătoresți, unde statul contribuie cu sumă mai mare de 120 coroane, la aplicarea învățătorului să se ceară aprobarea ministrului instrucțiunii, care «din considerațiuni de stat» (§-ul 11) poate anula alegerea și dacă în timp de 30 zile inclusive nu se făcea alegere, care să nu poată fi excepționată, ministrul, fără a consulta pe nimeni, numea el învățător.

La fel amovarea învățătorilor, cari se împărțeau de ajutor de stat cu peste 120 coroane, cade tot în competența ministrului și dacă au fost amovați consecutiv doi învățători, școala confesională se desființa și se înființa în loc școală de stat. La fel dacă două școli dintr'o comună reflectează la ajutor de stat, ministrul instrucțiunii «e în drept a înființa școala de stat» (§-ul 12).

Adecă e vorba de o prigonire în mod sistematic a învățământului confesional. În urma acestor dispozițiuni «legale», făurite pentru noi și fără noi, inspectorul școlar regesc dela Zălau și ajutorii lui, cu ocazia inspecțiilor prin județ, nu se

1) Îndemn pe lectorii mei, din acest punct de vedere, a citi: „Memorial compus și publicat din însărcinarea conferinței generale a reprezentanților alegătorilor români, adunați la Sibiu, în zilele de 12, 13 și 14 Mai st. n. 1881”, „Memorandul” dela 1892 și „Cestiunea română în Transilvania și Ungaria — Replica” — din 1892.

interesau decât de progresul limbei maghiare și aproape la fiecare școală excepționau ceva: că întreținerea materială nu e bună, ori nu e asigurată, nu se plătește salariul învățătorului conform legii, învățătorul nu cunoaște limba maghiară, nu face progres în învățarea acestei limbi sau n'are pregătire suficientă, etc. Toate aceste excepțiuni erau ridicate nu pentru îndreptarea învățământului, sau, în ce privește salariul, de dragul învățătorului valach, ci pentru a justifica prin ceva actul ministrului său sau al comisiei administrative județene la închiderea școlii confesionale sau la amovarea respectivului învățător confesional.

Astfel la o inspecție a inspectorului regesc Iosif Kerekes făcută în toamna anului 1893, au fost găsiți că «nu corespund legii» 52 învățători confesionali români, adică sârmanii, cei mai mulți, nu știau bine ungurește sau n'au făcut progres în această limbă. Iar în ce privește alte excepțiuni atât a școlilor cât și ale învățătorilor, mi-e scârbă a mai aminti, notez numai, că am un dosar, până acum cuprinde până la 160 cazuri de astfel de excepționări, cari vor forma odată obiectul unei alte lucrări, pentru ca să vadă frații «minoritari» de azi drepturile și libertățile minorităților de eri.

Imixtiunea organelor statului, în conducerea și îndrumarea învățământului confesional, a fost și mai excesivă în urma dispozițiilor legii XXVII din 1907, care prevedea asigurarea în mod pozitiv «a stăpânirii spiritului maghiar»¹⁾ în școlile noastre confesionale și ridicarea salariului și cvenalêlor învățătorilor, astfel că foarte puține școli au fost în Sălaj, cari n'au fost avizate la ajutorul de stat. Includerea de școli s'a jînut lanț. Archivele parohiale și protopopești, pe lângă atâtea amintiri duiioase a colegilor albiți de vreme, ne sunt martore a acestor «viclene uneltiri» și amare persecuții.

Legile și dispozițiunile ulterioare celor amintite, fabricate pe temeiul legii măsurilor excepționale în caz de războiu din 1912, mai ales acele eșite din inspirația călăului școlii și culturii românești, A. Apponyi, nu le mai pomenesc aci, că n'au ajuns să se înfăptuiască, iar intențiunea atotputernicilor stăpâni de eri, din cele premerse, ne este îndeajuns de cunoscută.

(Va urma)

Ardeleanu Ioan sen.

1) Circulara ministr. A. Apponyi No. 76000—1907.

PLAN DE LECȚIE CL. V-a

Obiectul: Higiena.

Subiectul: Pielea și funcțiunile ei.

Scopul: { Formal: Dezvoltarea spiritului de observație și sădirea iubirii de curățenie.
Material: Câștigarea de cunoștințe pentru apărarea în viață.
Specific: Cunoașterea de aproape a funcțiunilor pielii și însușirea sfaturilor de a o păstra în bună stare.

Metodul: Analitico-sintetic.

Forma: Euristică, combinată cu cea expositivă.

Ascultarea: Se face din lecția „Corpul omenesc”.

Pregătirea: Cu ce este acoperit corpul omenesc? Cluj

Anunțarea: Copii, fiți atenți, că azi vom învăța despre piele.

Tratarea: Ia, să-și apuce fiecare partea moalo de pe mână și să-mi spună cam de câți milimetrii este ea de groasă? Copii, dacă despuim un om de piele, găsim că ea are o întindere cam de $1\frac{1}{2}$ m. Uitați-vă și-mi spuneți ce crește din piele? (Părul.) Ce-ai văzut că mai iese din piele? (Transpirație.) Cum este deci pielea pentru om? (Folositoare.)

Pentru aceasta, copii, oamenii de știință au studiat-o în amănunte. Au tăiat în grosimea ei și au văzut din ce este formată. Pe această planșă ei au desemnat toate părțile din care este formată pielea, bino înțeles mărito, spre a se putea cunoaște îndeajuns. (Le arăt planșa cu pielea și straturile ei.) Ce observați voi că se află deasupra? (Un strat acoperitor, de culoare deschisă și cu găuri prin el.) Copii, acest strat este născut de altul de desubt, care este viu. Acest strat de deasupra este format din celulele moarte și îndesate una peste alta și cari, când ne spălăm, le putem observa la șters cum se iau de pe piele, rămânând pielea mai subțire și mai roză.

Pătura aceasta externă se numește epidermă. (Scriu pe tablă.) Observați bine, copii, și spuneți-mi ce se vede sub această pătură? (Una roșcată.) Deaceea este roșcată, pentru că prin ea circulă sânge și este vie. Această pătură se numește dermă. (Scriu pe tablă.) Intre aceste două pături ce se observă? (Un strat mic, subțire, format din celule mici.) Acest strat, copii, e colorat la unii oameni și se numește stratul sau pătura pigmen-

tară. (Scriu pe tablă.) La popoarele, cari trăesc în țările mai calde, această pătură este colorată în negru închis, la alții în arămiu, după care s'a dat numele de rase: albă, neagră, mala-eză, galbenă.

Să mergem mai departe. Ce se observă în pătura vie? (Niște teci, din cari ies fire de păr.) Lângă ele ce se află? (Niște săculeți mici.) Acești săculeți, copii, sunt cu grăsimi pentru a hrăni și unge părul, ca să nu se usuce. În vecinătatea acestor teci ce se văd? (Un fel de fire de ață albicioasă.) Copii, acestea sunt vârfulurile nervilor, cari vin spre a afla ce se petrece la suprafața pielei.

Prin ei ce se observă? (O rețea deasă de vase.) Acestea vase sunt de la inimă și au sânge roșcat, iar acele vinete au sânge rău, care trebuie împrăștiat. Sub vasele cu sânge se observă niște celule cu grăsimi, care sunt în formă de strugurași. Acestea sunt celulele cu grăsimi, cari se depune sub piele, formând straturi, cari variază în grosime. La unele animale acest strat se face în grosime până la un decimetru, ca de exemplu la porc, numindu-se slănină. Ce mai observați voi în această pătură vie? (Niște teci, cari comunică cu suprafața pielei și cari la capătul intern sunt răsucite în formă de melc.) Aceste teci sau canale au un rol foarte interesant. Ele sug prin capetele interne otrava rezultată prin funcționarea mușchilor, numită uree, pe care o dăm afară sub numele de sudoare. Ele sunt răspândite pe toată suprafața corpului, dar mai ales la subțioară, pe frunte, podul mâinilor și picioarelor, unde sunt atât de dese, încât la fiecare milimetru pătrat se află câte 300. Ele în total pot da câte 1 litru de sudoare pe oră, de exemplu când obosește mai tare. În stare normală, omul elimină, prin aceste glande, până la 500 grame de sudoare pe zi.

Reproducerea: Se face prin întrebări, insistând ca elevii să răspundă cât mai precis.

Recapitularea: Cari sunt dar funcțiunile pielei? (Să producă păr, unghii și să elimine o parte din otrăvurile corpului.) Cum trebuie ținută pielea, ca să poată îndeplini toate acestea funcțiuni, atât de necesare corpului omenesc?

Aplicarea: Pielea corpului trebuie spălată în fiecare zi de două ori, acolo unde vine mai des în contact cu praful, ca de exemplu mâinile, urechile, nasul, gâtul, fața, picioarele, iar odată pe săptămână trebuie să facem o baie generală în apă caldă și cu săpun. Numai așa ne simțim vii și nu căpătăm boale. Vara e bine, copii, să facem și băi de soare.

Caut apoi elevii la mâini, gât, urechi, batiste, punându-le în vedere, ca în toată ziua să se spele regulat și să impună aceasta și fraților mai mici. Le dau ca să învețe și din carte lecția pentru ora viitoare.

G. Iancu,

Șc. de Aplicație Careii-Mari

LITERATURĂ

FULGI TÂRZII . . .

Fulgi târzii — steluțe albe —
 Se desprind ușor din neant,
 În șiraguri lungi de salbe
 Cu sclipiri de diamant.
 Și în jocul lor feeric,
 Cu acord de simfonie,
 Cern o pânză de 'ntuneric
 Peste palida câmpie.

— — — — —
 În odaia mea tăcută,
 Joacă 'n sobă limbi de foc,
 Iar în mintea-mi se frământă
 Visuri fără de noroc,
 Patimi vii, credinți nebune,
 Spulberate pe poteci,

Prind încet să se adune:
 Obosite... palizi... reci...
 Sub vesmântul lor de ghiață,
 Ce-a ascuns cândva un chin,
 Azi svâcnește altă viață...
 Inima unui străin.

— — — — —
 Peste gândurile-mi stranii,
 Fulgii joacă 'n dans sglobiu
 Și cu șoapte de litanii
 Se aștern peste pustiu.
 Fulgi târzii, desprinși din stele,
 În al vostru ultim cânt
 Toate visurile mele
 Se coboară în mormânt.

V. Mitu.

ȘI AZI ȘI MÂINE

Pe plaiul vechii Dacii
 Creșteți mereu eroi,
 Să 'nvingeți toți vrăjmașii,
 Ce-or tinde către noi!

Apostoli de prin sate,
 Aprindeți focul sacru
 Și-un românism integru
 Să arză mai departe.

Inarmați cu piept de foc
 Și cu o minte mare,
 Distrugeți orice popoare
 Ar tinde spre acest loc.

Apostoli, fiți voi trei
 Și creați mereu viteji,
 S'avem pe veci păzite
 Hotarele 'ntregite!

Nidus dela Borza.

Balanța de Verificare

încheiată pe ziua de 5 Decembrie 1935

No. crt.	Denumirea conturilor	SUMELE		SOLDURILE	
		Debitoare	Creditoare	Debitoare	Creditoare
1	Cassa	3803535	3690098	113437	
2	Asociați capital	372232	305323	66909	
3	Capital social	7000	1562000		1555000
4	Imprumuturi	4794360	2346013	2448347	
5	Taxă de înscriere		2100		2100
6	Salarii	55500		55500	
7	Depuneri spre fructif.	139463	775910		636447
8	Mobilier	3180		3180	
9	Cheltueli generale	226		226	
10	Fond de rezervă		38175		38175
1	Dobânzi la depuneri	464		464	
2	Diversi creditori	840	1074		234
3	Fond cultural		14229		14229
4	Dividend capital	33242	80659		47417
5	Diurne și cheltueli de transport	18400		18400	
6	Societatea de ajutor	298035	394135		96100
7	Taxă de înscriere soc.		2100		2100
8	Fond de ajutor	2000	55198		53198
9	Fond de rezervă soc.		2175		2175
20	Fond p. restit. cot.	1425	18862		17437
1	Diversi debitori man.	7038	152553		145515
2	Diversi creditori man.	150000	770	149230	
3	Diferență emisiune ef. publice		7000		7000
4	Efecte publice	50000		50000	
5	Imprimare	2203	2606		403
6	Dobânzi și beneficii		237764		237764
7	Cheltueli de adm-ție		50399		50399
8	Conturi soldate	172307	172307		
Total general Lei		9911450	9911450	2905693	2905693

Se certifică de noi exactitatea prezentei balanțe de verificare.

Director, *D. Mărgineanu.*

Contabil, *V. I. Bălăneanu.*

Aducem la cunoștința dlor deponenți ai Băncii, că restituirea din depuneri se va putea face până la suma de Lei 5000 fără termen de abdicere, iar pentru sumele mai mari cu abdicere de 30 zile.

CĂRȚI-REVISTE

— *Satul și școala*, excelenta revistă profesională dela Cluj a d-lor Iencica și Goga N-rii 1—2 Septembrie—Octombrie aduce un bogat material de articole eșite din condeile pedagogilor reputați: Idealul învățătorilor de C. Iencica, Educația națională de D. Goga, Studiul experimental al copilului mic de Dim. Todoran, Pubertatea precoce și inteligența de Al. Roșca, Alterațiile psihice... de A. Iancu, Indrumări pentru elevele mele de Ana Iencica, Pedagogia hitleristă de D. Goga, Micii țărani din Muzzano, de G. Lombardo-Radice ș. a. Pagina juridică și o cronică variată cu informații bibliografice și culturale.

Recomandăm cu căldură această revistă, mai ales colegilor cari stau în fața examenelor de definitivatat și înaintare.

— *Dr. D. Todoran*: Bazele psihologiei caracterului (Din publicațiile revistei „Satul și Școala”). Prețul 50 lei.

Acest studiu a apărut în coloanele revistei „Satul și Școala”. El a fost extras în broșură.

Reamintim cititorilor capitolele mai importante: Natura și structura caracterului. Caracterul și individualitatea psihică. Evoluția și formarea caracterului. Caracterul, școala și cultura.

Astăzi când în toate părțile lumea se plânge de lipsă de caractere atât în pătura conducătoare cât și jos în pătura țărănească, datoria educatorilor este să cerceteze cât mai temeinic care sunt mijloacele pentru ca nația noastră să aibă câți mai mulți oameni de caracter, acei gentles-manes, cu care se mândresc țările conducătoare din apus.

Intrucât nu mai putem merge în cercetarea acestei probleme pe căile ușoare, empirice, avem obligația ca problema atât de importantă a cunoașterii caracterului s'o examinăm cu tot aparatul pe care cercetările științifice ni-l pune la dispoziție.

Recomandăm învățătorilor acest studiu, care deși ținut într'un ton prea științific, dacă va fi citit cu răbdare, el va fi înțeles și va fi de mult folos pentru cunoașterea problemei. La cercurile culturale s'ar putea face dări de seamă asupra acestui studiu în locul temelor care s'au banalizat. Mă gândesc la studiul școlii active, care până acum ar fi putut deprinde pe foarte mulți învățători să lucreze altfel decât au învățat în școala normală. Învățătorii trebuie să studieze cât mai mult problemele de psihologie, care stau la baza oricăror fundamentări pedagogice.

Satul și școală (C. I.)

— Ilie Popescu—Teiușan : «*Almanahul școlii primare și al Familiei*» pe an. șc. 1935 — 1936 Editura Scrisul Românesc — Craiova. Prețul 40 Lei.

— **Vitrina revistelor și ziarelor primite.** *Satul și Școala*, Str. Mărzescu No. 21 Cluj. *Viața Școlară*, Str. Mihai Viteazul No. 20 Satu-Mare. *Gazeta Școlii*, Str. Negru Vodă No. 11 Craiova. *Revista Asociației Inv.* Str. Regele Carol No. 275 Bălți. *Revista Învățătorimii Gorjene* Str. Unirii 204 Tg.-Jiu. *Zorile Romanatului*, M. Georgescu Celar-Romanati. *Școala și Viața Ilfovlui* Calea Griviței 199 București. *Vestitorul*, Piața Unirii Oradea. *Plaiuri Hunedorene*, Str. Filipescu 3 Petroșani. *Amicul Școlii*, Revizoratul Școlar Cluj. *Lumina*, D. R. Stănișescu Râmnicu-Sărat. *Cuvântul Moldovenesc*, B-dul Reg. Carol II. 67 Chișinău. *Voința Școlară*, Piața Unirii Cernăuți. *Căminul Școlii*, Str. Romană 51 Galați. *Școala Noastră*, Revizoratul Școlar Mercurea-Ciuc. *Pedagogia experimentală*, Str. Vulturi 20 Bacău. *Macedonia*, Str. Grigorescu 8 București. *Satul*, Str. Aurel Vlaicu București III. *Cultura Poporului* Str. Tyraș 3 Cetatea Albă. *Școala și Viața*, B-dul Cuza 218 Brăila. *Revista Școlii*, Asoc. corpului didactic primar Botoșani. *Vlăstarul*, Buzău. *Răsai Soare*, Școala de experiență Blaj. *Învățătorul*, Râmnicul-Vâlcea. *Viața Sateilor*, Cornești-Dâmbovița. *Școala Vremii*, Revizoratul Școlar

Arad. *Drumul Vremii*, Str. Poporului 53 Craiova. *Revista Asociației Inv.* Mehedințeni Turnu-Severin. *Îndrumări Pedagogice*, B-dul Palade 4 Bârlad. *Cuvântul Nostru*, Școala Primară 3 Dorohoiu. *Țibuna Învățătorimii*, Str. Colonel Mănoilă 10 Buzău. *Învățământul Primar*, rev. ped. cult. și soc. Făgăraș. *Foaia Învățătorului*, rev. Asoc. inv. B-dul Cuza 218 Brăila. *Lămuriri Școlare*, rev. did. lunară. Șc. prim. 1 Tecuci. *Cl. IV-B*, gazeta elevilor cl. IV de experiență. Șc. primară No. 4 Cluj. *Gazeta Învățătorului*, organul inv. din jud. Constanța. *Frământări Didactice*, rev. Asoc. inv. din jud. Putna. Str. Botescu 10 Focșani. *Neamul Românesc p. popor*, Bd. Sch. Măgureanu București. *Luceafărul*, cultural-social, Sibiu, Str. Honterus No.6. *Cuvântul Dăscălesc*, Școala prim. de băieți No. 4 Roman. *Școala și Familia de Măine*, București III. Str. Bălcescu No. 2. *Școala și Viața*, B-dul Carol 61 București IV. — *Revista Copiilor*, Bălți. *Școala Prahovei*, Str. Regina Maria 7 Ploești. *Flori de Crin*, Șimleul Silvaniei. *Alarma Satelor*, Bistrița-Mehedinți. *Școala Someșană*, Șc. primară de stat Gherla. *Revista Enciclopedică*, Str. Gen. Grigorescu Cluj. *Tribuna Învățătorilor* din jud. Baia, I. Sp. Ioniaș Baia. *Graiul Satelor*, Str. Libertății 11 Galați. *Copilul*, revista mamelor și educatoarelor, Str. Ștefan Mihăileanu 23 București IV. *Cetatea* pentru apărarea școlii, Telița-Tulcea. *Ghiocel*, rev. lunară a copiilor, P. Iosif ins-

titutor Str. Stupilor 3 Focșani. *Progres și Cultură*, revista Asoc. inv. Mureș Tg.-Mureș. *Catedra*, Str. Cuza Vodă 35 Galați. *Inșirate Mărgărite*, Str. Ștefan cel Mare 8 Iași. *Poporul Românesc*, Gara Chitila Ilfov. *Vlăstarul Câmpiei*, revistă de folklor și artă populară, Cojocna-Cluj. *Școala Poporului*, Str. Poet Mateevici 89 Tighina. *Școala Cărășană* Revizoratul Școlar Oravița. *Școala Albei*, Șc. prim. 1 «Avram Iancu» Alba-Iulia. *Grăul Dâmboviței* Str. C. A. Rosetti 22 Târgoviște. *Căminul Nostru*, Bazargic - Caliacra. *Școala și Societatea*, Dârlos Târnava-Mare. *Ogorul Școlii*, Școala de copii mici No. 2 Turda, Str. Eminescu 21. *Viața Literară*, revistă de informație critică și artistică - București str. Agricultori, 78. *Vraja Mării*, revistă literară, Constanța, str. Smârdan 1. *Gazeta Noastră*, Tg. Măgurele str. Eroul Căpitan Stănculescu No. 21. *Mâna Mântuitoare*, revistă de îndrumare și hrană sufletească. *Căminul Cultural*, revistă de cultura poporului Fundația Culturală Regală «Principele Carol», București III, str. Latină 8.

Familia, revistă lunară de cultură, Oradea str. Regele Carol 6. *„Cele Trei Crișuri“* Oradea, str. Regele Ferdinand, 11 (Casa Națională) *»Buciumul«* — Brădiceni — Gorj — *„Tineretul Invățătoresc“* — Lipova — Banat str. Mihai Viteazul No. 664. *»Izvorașul«* Bistrița — Mehedinți of. T. Severin. *„Drumul nou“* București, str. Polonă No. 8. *„Vatra“* revistă învățătorescă: Năsăud. *„Viața cooperatistă“* Str. Roma No. 53, București. *„Manifest“* Str. Păcurari 41 Iași. *«Oltenia Politică»* Str. Unirei No. 65 — Craiova. *«Ofensiva»* Str. Popa Soare No. 16 — București IV. *«Pământul»* Str. Vânători — Călărași. *„Rânduri“* Fănață-Bihor. *„Vremea Scolii“* Str. Mărzescu 9 — Iași. *„Agru“* Str. Nicolae Iorga 6 — Cluj. *„Freamătul școlii“* D. Popescu, Str. Amurg No. 17. *„Școala Noastră“* I. Păunescu, Str. Calomfirescu No. 223, — Turnu Severin. *„Gândul Nostru“* I. Zotta — Fălțiceni. — *„Revista copilului dobrogean“* Ct. Petrache rev. șc. Tulcea. — *„Reforma“* Str. Piața Amzei 5. — *„Steua Transilvaniei“* Str. Atena No. 4 București.

CRONICĂ - INFORMAȚIUNI

— **Intensificarea culturii naționale.** În vederea unei acțiuni culturale unitară în regiunile eterogloate, unde elementul românesc, în cursul vremurilor vitrege, a fost — mai mult ori mai puțin — desnaționalizat, toți factorii de conducere culturală au o sfântă datorie națională de a colabora în cea mai strânsă legătură pentru readucerea elementului românesc la obârșia sa națională. Dintre multe probleme, ce trebuie să ne preocupe pentru realizarea acestui ideal, amintim numai câteva:

1. Misiunea și importanța bisericii în viața românilor desnaționalizați. Starea ei actuală și mijloacele care ar putea să faciliteze și să asigure o activitate rodnică a bisericii.

2. Misiunea și importanța școlii. Măsurile ce urmează să se ia ca școala să se încadreze complet în activitatea românească din regiunile desnaționalizate.

3. Organizarea activității culturale propriu zise: cursuri pentru adulți, coruri, șezători, căminuri culturale și altele.

4. Importanța industriei și a comerțului românesc la orașe și la sate. Cum s'ar putea facilita așezarea comerțanților și a meseriașilor români în aceste regiuni?

5. Organizarea activității gospodărești la sate: tovărășii, bănci populare, coopera-

tive, conferințe cu caracter economic.

Mai sunt o serie întreagă de probleme, pe care le-am atins de mai multe ori în coloanele revistei noastre, cât și prin conferințele profesionale. — Facem din nou un sfânt apel către colegii noștri să transforme școlile în adevărate altare de cultură și educație națională.

— **Ministerul face numirile de suplinitori.** Ministerul instrucțiunii fiind informat că în unele județe revizorii școlari au făcut numiri de suplinitori în învățământul primar, a trimis un ordin telegrafic tuturor revizorilor, punându-le în vedere că astfel de numiri se fac numai de minister. Nu se vor face numiri de suplinitori decât în posturile întâi, la școlile cu un singur post. Toate posturile dela școlile cu mai mulți învățători, rămase libere prin decese, pensionări, detașări, etc. până la alte dispoziții rămân necompletate. Această în vederea economiilor bugetare. Ne întrebăm: Oare nu se găsesc alte forme de economii decât pe spinarea învățământului primar? Dacă normalizării absolvenți de 3-4 ani nu se pot plasa nici acum, n'ar fi mai rațional să se primească în școlile normale un efectiv redus de elevi, amânat necesităților și a posi-

bilităților de plasare a absolvenților? Incurajarea șomajului intelectual prin normalizări este cea mai mare greșală, căci formarea normalizărilor este o problemă de stat. Vom reveni.

— **Activitatea învățătorilor comandanți de centre premilitare.** Ministerul a dispus ca activitatea învățătorilor comandanți de centre și subcentre premilitare să fie considerată ca activitate extrașcolară și ca atare avută în vedere de organele de control la facerea inspecțiilor speciale pentru înaintare în grad.

— **Rezultatul ultimului examen de definitivat.** La ultimul examen de definitivat pentru școlile primare s'au înscris 4403 candidați. S'au prezentat însă numai 4075 și au reușit abia 1675. Au fost deci respinși 59% și admiși numai 41%. Examenul ultim de bacalaureat la școlile secundare arată proporții și mai surprinzătoare. Rezultă deci, că tineretul zilelor noastre are orientări mai pronunțate către alte îndeletniciri decât cartea.

— **Altare în școli.** Ministerul instr. publice a decis ca în comunele din teritoriile alipite, unde nu sunt biserici, să se înființeze, temporar, altare în una din clasele școlii, cari vor servi astfel ca locuri de închinăciune. Această măsură s'a luat pentruca populația românească să nu-și piardă credința strămoșească.

— **La ministerul instrucțiunii** se lucrează la alcătuirea

unui proiect de lege pentru organizarea învățăm. menajer.

— **Ministerul** instrucției a decis să nu se acorde detașări învățătorilor repartizați la posturi pe 15 Noembrie. Cei cari vor funcționa în altă parte decât unde au fost repartizați, vor pierde stabilitatea în post și nu li se va considera acest timp în stagiul de trei ani cerut pt. definitivat.

— **Ministerul** instrucțiunii, în urma recomandării onor. Consiliului permanent de instrucțiune, a aprobat ca „Fișa pedagogică” întocmită de către laboratorul de pedagogie experimentală de pe lângă facultatea de litere și filosofie a universității din Cluj, — sub conducerea dlui profesor universitar Vladimir Ghidionescu — să fie introdusă de către învățători în școlile primare în afară de fișele individuale recomandate până acum: Fișa oficială a ministerului (edit. Casei Școlilor) și Fișa dlui prof. universitar Fl. Ștefănescu-Goangă (Laborat. de psihologie experimentală Cluj). — Atragem atenția membrilor corpului didactic, că numai aceste fișe aprobate de on. Minister pot fi introduse și utilizate. S'a constatat însă, că unii învățători au introdus fișe de alți autori. — Se vor înlocui deci imediat.

— **Punere la punct.** În revista „Școala Noastră” No. 6 1935 pag. 280, dl Gh. I. Codner, medicul circ. sanit. Chechiș, ne sugerează ideia în-

ființării unei biblioteci a corpului didactic din acest județ. Nu comentez ideea, deoarece cred, că nu este învățător în acest județ, care să nu o primească cu drag.

Dl I. A. s. în No. 7-1935 al acestei reviste ia cuvânt bine documentat și cu ținută demnă arată în mod cavaleresc, că ideea sugerată e bine primită. Acest fapt ne îmbucură cred, că pe toți învățătorii. Eu, care cunosc pe dl Dr. G. Codner de 8 ani și-i cunosc activitatea, — cred, că nu e cazul să arăt aci, fiindcă nu e cazul și n'ar avea nici o importanță — mă mir, cum revista Șc. N. publică la informațiuni un cuvânt cerut de dl medic și când colo ce cuvânt! [De ce te miri? Nota Red.] Dl L. C. atacă în mod destul de vehement întreg serviciul sanitar. Ceeace este și mai curios, că încheie zicând: „Deocamdată numai atât”.

Eu și mai mulți colegi din jur ținem de cuvîntă să-i zicem dlui Dr. Codner să nu ia în considerare unele păreri individuale, cari nu sunt împărțășite de restul colegilor. Propunerea d-sale cu privire la înființarea unei biblioteci a învățătorilor sălăjeni, se va realiza dacă nu azi, mâine. Noi, cei ce formăm adevăratul codru, avem nevoie de răcoarea binefăcătoare a cărții atât individual cât și colectiv. Având în vedere rolul nostru social, chemarea noastră este de a propaga pe orice cale armonia între toate categoriile de intelectuali și când avem ocazia să-i atra-

gem prin ținuta noastră demnă, nu să provocăm discordie și intrigi, cum e cazul de față. Și dacă o idee e bună și sugerată nouă de un alt intelectual, care nu face parte din tagma noastră, să o comentăm în adevăratul înțeles, nu să atacăm instituția din care face parte acel intelectual. — De altcum noi știm, că rolul revistei noastre nu este de a face polemică, ci ea are un rol educativ, ceea ce dl L. C. în cazul de față uită. Eu îl îndemn să facă polemică de această natură în alte reviste.

Gh. G. Sabău, inv.

Ne asociem acestei păreri și în viitor vom scuti coloanele revistei noastre de polemici și critici tendențioase. (Nota Red.)

Uni — „Doina Sălăjană”. Societatea de cântări „Doina Sălăjană” a învățătorilor din pl. Șimleu, s'a reorganizat în adunarea generală, ce a avut loc în Șimleu, în ziua de 10 Noemvrie a. c. fiind de față un număr de peste patruzeci membrii.

Dl Ioan Fathi, președintele acestei societăți de cântări, care funcționează în bază de statute aprobate, în cuvântul său de deschidere arată pe larg activitatea de doi ani a acestei societăți de cântări, greutatea de transport a celor mai mulți membrii pentru a participa la probele de cor și entuziasmul acestor membrii, cari învingând orice obstacole și depărtări de 20-30 km., au ținut să fie la datoria la care s'au angajat, cere sprijinul membrilor și pentru viitor.

Învățătorii sălăjeni, cari, datorită conducătorilor cu multă trageră de inimă, au putut să se avânte atât de frumos și să fie numărați printre învățătorii fruntași din țară, având frumoasele lor instituțiuni, cu care se pot lăuda, trebuie să fie alături de colegii lor din alte județe și în activitatea de a propaga cultura și prin cântecele și doinele melodioase românești, făcând un adevărat „cult al cântărilor naționale”, formând societăți de cântări, coruri dascălești în toate plasele și continuând această activitate și în viitor, cu tot avântul și idealismul caracteristic învățătorului sălăjan.

Dar trebuie să înregistrăm totodată, că această societate de cântări, care și-a ținut de a sa datorie a activa în direcția arătată, nu s'a bucurat de acel sprijin moral și material al societății noastre românești, la care s'a așteptat.

Cerem și nădăjdum în viitor mai mult sprijin din partea societății noastre românești și din partea autorităților. Este insuficient ajutorul dat de Asociația Învățătorilor (4000 lei la cele patru coruri existente), din care sumă nici măcar cheltuelile partiturilor necesare nu se pot acoperi.

În consecință facem cel mai călduros apel către toți oamenii de bine, sprijinitorii culturii naționale și către toate autoritățile, ca fiecare, după puterile sale, să dea sprijinul solicitat, ca societatea de cântări „Doina Sălăjană”, emanația entuziasmului dascălilor

de bine, să-și poată lua și asigura avântul, care vrea să și-l ajungă.

În cele următoare publicăm tabloul membrilor activi ai societății „Doina Sălăjană”, repartizați pe voci și-i rugăm și pe această cale să fie la datorie și în viitor, cum au fost la datorie în trecut, activând aici, la granița de vest a țării, cu atâta dragoste de cauză.

Sopran: Eugenia Dr. Gurzeu, Valeria Plăian, Valeria Lobonțiu, Cornelia Fathi, Eugenia Ungur, Cornelia Bude, Cornelia Coste (Șimleu), Rozalia Balog (Crasna), Lucreția Cruceanu (Pereceiu), Maria Oros (Ip).

Alt: Maria Dr. Meseșianu (Șimleu), Valeria Varga (Pereceiu), Elisabeta Apostol (Ceheiu), Ecaterina Pereni (Ipu), Maria Radu (Nușfalău), Florica Coste, Olimpia Moldovanu (Crasna), Elena Fânățeanu, Florica Lungu (Chieșd), Emilia Nagy (Bogâș).

Tenor: Ioan Fathi, Dumitru Pop, Coriolan Ilieșiu (Șimleu), Ioachim Căbuz (Siciu), Grigoriu Ștefău (Cosniciul de jos), Ioan Ardelean (Sighet), Ioan Dumitrescu (Doh), Dumitru Sabou (Bogâș), Govor Vasile (Plopiș), Dumitru Urmă (Pereceiu), Crecan Mihai (Ulac), Ștefan Iscru (Subcetate), Blendea Leon (Iaz), Corneliu Fânățeanu (Chieșd).

Bass: Dragoș Ioan (Șimleu) Apostol George (Ceheiu), Cruceanu Sava (Pereceiu), Gălgău Ioan (Măieriste), Nagy Vasile (Bădăcin), Dumitru Vlăscie (Jurtelec), Pantea Petru (Re

cea), Milaș Ioan (Ser), Ioan Mureșan (Chieșd), Nagy Ioan și Binder Ignațiu (Ilișiu).

Ca încheiere, facem apel către colegii din plasa Șimleu, cari n'au primit încă invitații pentru a se prezenta la cor, ca la proxima ședință, pentru care vor primi aviz, să-și țină de datorință a se înrola în rândul membrilor activi ai Societății „Doina Sălăjană”

— **In comisia** pentru alcătuirea proiectului de armonizare a salariilor au fost delegați din partea ministerului instrucțiunii dnii: C. Kirieșcu, P. Ghișescu, I. Bratu și I. Purcaru, directori generali. Vor mai participa la lucrările comisiei, ca delegați ai asociațiilor corpului didactic, dnii: prof. Hurmuzescu din partea profesorilor universitari, Maxim din partea asistenților universitari, V. Grecu din partea profesorilor secundari și D. V. Toni din partea învățătorilor.

— **D. Al. Voinescu**, insp. general al învățământului primar, a fost confirmat prin decret regal subdirector general al învățământului primar.

Felicitările noastre!

.....

MORTII NOȘTRI

— In ziua de 8 August a. c. după o îndelungată suferință a trecut la cele veșnice colega **Maria Verdeș**, dela școala primară din com. Giurtelecu-Șimleului. — In timpul

funcționării a fost de o punctualitate desăvârșită și animată de un entuziasm în îndeplinirea datoriei, ce rar se întâlnește. Bolnavă, cu temperatura de 39°, venea la cursuri, unde, întocmai ca lumina ce se consumă răspândind razele binefăcătoare ale culturii, își făcea datoria. — In fața mormântului proaspăt cu umilință plecând genunchii, să depunem o lacrimă curată și să ridicăm gândirea către cel Atotputernic întonând creștinescul „Dzeu s'o ierte!”

Corpul did. dela șc. prim. din Giurtelec.

— **Florica Cristureanu n. Dragomir**, fost învățătoare la școala primară de stat din Jibou, a decedat la 2 Noembrie 1935 în vârstă abia de 26 ani, la începutul vieții sale, lăsând în văduvie pe colegul nostru Gheorghe Cristureanu din Jibou.

— In ziua de 30 Noembrie 1935 a trecut la cele veșnice **Aurelia Rogneanu n. Ungur**, soția prietenului nostru Ioan Rogneanu, directorul școalei primare din Nușfalău și subrevizor școlar.

Transmitem îndurerărilor soți și pe această cale condoleanțele noastre sincere și adâncile regrete pentru cele dispăruțe.

— **Ion Mathei**, dir. școlar în Satu-Mare și fost revizor școlar al județului Satu-Mare, cândva învățător în județul Sălaj, a decedat la 13 Nov. 1935 în vârstă de 47 ani. — Condoleanțele noastre.

Buletinul Revizoratului Școlar al Jud. Sălaj

Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și executa întocmai.)

No. 235—1935.

Important-Urgent.

Circulară

In No. 8—1935 al revistei noastre (pag. 395) am cerut candidaților cari au solicitat înscrierea la examenul de înaintare la gr. II. să-mi înainteze actele doveditoare pentru îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 119 din lege. Aceasta iuvitare am repetat-o cu circulara individuală No. 195 din 11—XI—1935.

Unii n'au ținut de cuviință să-mi răspundă măcar, nici până astăzi, iar majoritatea absolută și-a cuprins activitatea din timpul stagiului definitiv în memorii sumare, fără acte doveditoare, decât copiile proceselor verbale de inspecții (uitând să anexeze însă și pe cele cu note mai puțin favorabile).

Intre astfel de împrejurări, candidații mă pun în situația de a nu le putea face inspecție specială sau a constata după ce mă prezint la fața locului, că nu îndeplinesc toate condițiunile.

Legea prevede în mod clar că, învățătorii cari cer inspecție specială trebuie să dovedească îndeplinirea condițiunilor legale. Citez din art. 119 din lege:

„La inspecția specială și după statul personal, candidații cari cer înscrierea trebuie să facă dovadă că în timpul stagiului:

a) Au predat cel puțin 1 an la ultimele 3 clase primare; învățătorii predând practica agricolă pe terenul școlii și lucru manual în ateliere, iar învățătoarele lucrul de mână și gospodărie;

b) Au avut în timpul stagiului 80% frecvenți din elevii înscrși și au dat cel puțin 60% promoții la clasele la care au predat;

c) Au ținut în ordine carnetele individuale ale elevilor;

d) Au luat parte la cel puțin 15 șezători culturale și au ținut cel puțin 9 conferințe cu caracter local (cultural, social, economic);

e) Au predat cursuri cu adulții;

f) Au făcut coruri cu elevii; au îniiințat și condus bibliotecă școlară; învățătorii au organizat în mod sistematic cultura în grădina școlară și în câmpul de experiență și au făcut ateliere; iar învățătoarele au organizat lucrul de mână și gospodăria în școli cu fetele, au îniiințat cooperative școlare.

g) Media notațiilor la inspecțiile din timpul stagiului să fie „bine”.

Având în vedere scurțimea timpului ce ne stă la dispoziție pentru inspecții și numărul prea mare de candidați:

Invit din nou pe toți interesați, să-mi înainteze în termen de cel mult 3 zile acte doveditoare dela direcțiunile școlare, cu datele absolut exacte, că îndeplinesc toate condițiunile.

Datele cerute la lit. b) se vor arăta pe anii școlari cu date statistice din matricole, iar la lit. b) se vor menționa subiectele conferințelor, cu data și locul unde s'au ținut. Cele cerute la litera f) vor fi certificate și de comitetele școlare.

Numai în baza acestor documente voi putea face inspecții.

Doresc deci ca de astă dată să nu mai înregistrez nici o întârziere.

Tot aci țin să amintesc că cei cari nu au media bine la inspecțiile din timpul stagiului să nu înainteze actele cerute căci nu vor fi admiși. Asemenea nici cei cari la data de 1 Martie 1936 nu vor avea 3 ani de funcționare efectivă la catedră cu titlu definitiv.

Zălau, la 6 Decembrie 1935.

Inspector școlar,
D. MĂRGINEANU.

No. 6.276—1935. **Cursurile pe jumătăți de zile la școlile primare.** Comunicăm în copie ordinul No. 192.711—1935 al Onor. Minister, spre știre și strictă conformare: Vă facem cunoscut, că Ministerul revoacă dispozițiile ordinului No. 151186—1935, din 5 Septembrie, privitor la ținerea cursurilor alternativ săptămânal la școlile primare. O serie de copii va veni dimineața la școală și alta serie după masă, prin bună înțelegere acolo unde școlile trebuie să funcționeze pe jumătăți de zile. p. Ministru, P. Ghițescu. p. Director General, F. Theodorescu. — În legătură cu aceasta, atragem serioase atențiune directorilor școlari asupra dispozițiunilor suscitatalui ordin, înțelegându-se, că numai acolo se pot ține cursuri pe jumătăți de zile unde nu este local și unde în tot cuprinsul comunei nu se poate închiria un local cât de cât corespunzător. De executarea întocmai facem personal răspunzător direcțiunile școlaelor respective.

No. 6.277—1935. **Cursurile pe jumătăți de zile la școlile de copii mici.** Comunicăm mai jos ordinul No. 189.689—1935 al Onor. Minister spre știre și strictă conformare: Vă facem cunoscut, că Ministerul a luat dispoziția ca, grădinile de copii cu 2 posturi, al căror local nu permite funcționarea pe zile întregi, să funcționeze un post dimineața și altul după-amiază, fără alternare, copiii fiind împărțiți după interesele pă-

rinților. Director General, A. Voinescu. Șeful serviciului, F. Theodorescu.

No. 6.335—1935. **Interzicerea taxelor obligatorii.** Comunicăm în copie ordinul No. 169.018—1935 al Onor. Minister, spre știre și conformare: Domnule Revizor, Veți aduce la cunoștință directorilor școalelor, că este absolut interzisă incasarea de taxe obligatorii, impuse elevilor de către comitetele școlare, întrucât legea prevede obligativitatea și gratuitatea învățământului primar. Se vor putea primi numai contribuții benevole, din partea părinților, cărora pentru orice sumă încasată de comitetul școlar, li se vor elibera chitanțe. Orice abatere va fi sancționată. Director General, Al. Voinescu, Șeful Serviciului, F. Theodorescu.

No. 6524—1935. **Două broșuri importante apărute în biblioteca C. E. C.** Comunicăm în copie ordinul Nr. 193.297—1935 al Onor. Minister, spre știre și conformare: Domnule Revizor, Casn Națională de Economii și cecuri poștale a editat două lucrări No. 1 și No. 2 din biblioteca C. E. C. Acestea sunt primele lucrări de literatură de propagandă pentru stimularea simțului de prevedere, cumpătare și economie, mai larg răspândite în țara noastră. Biblioteca Cec. Nr. 1 — „Lecturi pentru mici și mari“ — a fost trimisă tuturor școalelor din orașe iar Biblioteca Cec. Nr. 2 — „Șezătoarea Economiei“, școalelor primare rurale din peste 30 județe, cu prilejul Serbătorii Economiei 31 Octomvrie. Scopul este de a înlesni corpului didactic, alegerea de subiecte pentru lecțiunile din oraș de caligrafie, înțelegând să umplem un gol prin aceste tipărituri literare cu tăle educativ, practic și moral. Comunicându-Vă cele de mai sus, vă încunoștiințăm ca aceste lucrări să fie puse în vederea direcțiilor școlilor din județul D-voastră. Director General, Petre Ghițescu. Șefui Serviciului, F. Theodorescu.

No. 6.690—1935. **Funcționarea caselor de economie în școlile primare.** Comunicăm în copie ordinul No. 196.826—1935 al Onor. Minister, spre știre și conformare: Domnule Revizor, Prin funcționarea Caselor de economie în școlile primare, s'a urmărit de legiuitor dezvoltarea spiritului de economie printre școlari, o latură educativă destul de importantă. Aceste case de economii până acum câțiva ani, au funcționat după anumite norme stabilite. Prin trecerea instituției centrale dela casa de depuneri la casa de cecuri, s'a stabilit că aceste depuneri în școală să se facă prin timbre model tip aplicate pe cărți poștale model. Strângerea economiilor elevilor prin acest sistem, n'ar prezenta multe inconveniente, dacă supravegherea de aproape s'ar face de întregul corp didactic al școlii. Neajunsuri, în strângerea economiilor dela elevi, îl prezintă faptul că se primesc și

depuneri în numerar, uneori sume însemnate. Primirea acestor sume se trece la unele școli, pe notițe de hârtie portativă, care se pot pierde, iar elevii n'au foaie zilnică în care să înregistreze banii primiți, pentru ca părinții lor să aibă cunoștințe, că banii s'au predat la școală. Pentru înlăturarea acestui neajuns, care poate să dea naștere la nereguli și uneori la suspectări. Ministerul Instrucțiunii, în urma propunerii d-lui Inspector școlar Sava Zamfirescu și avizul d-lui Inspector General școlar Gh. N. Costescu, a aprobat să impuneți fiecărei școli — unde funcționează o casă de economii — ca toate depunerile în numerar să se înregistreze de institutorul sau învățătorul clasei, în ziua primirii, pe foaia model-registru a elevului; iar directorul odată cu primirea sumei depuse, s'o treacă în registrul clasei. În ceea ce privește vărsarea sumelor strânse dela toți elevii, să se depună regulat lunar, la casa de cecuri, conf. instrucțiunilor date. Director General, A. Voinescu. Șeful serviciului, F. Theodorescu.

No. 6.692—1935. **Utilizarea fișei individuale în școlile primare.** Comunicăm în copie ord. No. 193.889—1835 al Onor. Minister, spre știre și conformare: Domnule Revizor, Vă facem cunoscut că Ministerul în conformitate cu avizul Onor. Consiliului permanent de instrucțiune No. 1975 din 25 Octombrie a. c., a aprobat utilizarea în școlile primare din țară a fișei individuale pentru studiul psiho-fizic al copilului, alcătuit de Laboratorul de Pedologie și Pedagogie Experimentală din Cluj, de sub conducerea d-lui profesor Vladimir Ghidionescu. Director General, A. Voinescu. Șeful serviciului, F. Theodorescu Repetăm, că numai fișele aprobate de Onor. Minister pot fi utilizate. Cele amintite mai sus și cele editate de „Casa Școalelor“.

No. 6917—1935. **«Pagini agricole» editate de ziarul Universul.** Comunicăm în copie ordinul No. 204 524—1935 al Onor. Minister, spre știre: Domnule Revizor școlar, Ziarul „Universul“, în urma nenumăratelor cereri ai cititorilor „Pagini agricole“ de a prezenta subiectele publicate sub forme de broșuri, Administrația ziarului a crezut necesar să editeze o bibliotecă agricolă din care a apărut până acum 45 numere, cu subiecte dintre cele mai variate și apropiate înțelegerii sătenilor. Cum această publicațiune este de un real folos populației rurale, conform hotărârei d-lui Ministru, vă facem cunoscut că se recomandă școlilor rurale din acel județ, spre a fi cumpărate, binevoind a cunoaște, că la colecții complete se face reducere de 20%, ceea ce vine la 8 lei exemplarul. p. Director, A. Voinescu. Șeful Serviciului, F. Theodorescu.

No. 6.918—1935. **Ora străjerilor la Radio.** Comunicăm în copie ordinul No. 208.628—1935 al Onor. Minister, spre știre

și conformare: Domnule Revizor școlar, Am onoare a supune la cunoștință că, din Înaltul Indemn al Majestății Sale Regelui, Marele Străjer al Țării, Oficiul de Educație a Tineretului Român, a organizat o oră săptămânală a Străjerilor la Radio, în fiecare Sâmbătă dela orele 16—17. Ora inaugurală o va deschide însăși Majestatea Sa Regele în ziua de Duminică 1 Decembrie 1935, orele 16. Oficiul de Educație a Tineretului Român, cu onoare vă roagă să binevoiți a face cunoscut aceasta tuturor școlilor, care depind de d-vs. în scopul ca tineretul școlar să urmărească ora străjerilor la Radio, Ministerul recomandând această oră, drept ora școlilor. p. Director, A. Voinescu, Șeful Serviciului, F. Theodorescu.

No. 6.919—1935. **Colindele și cântecele de Crăciun, Anul nou și Bobotează.** Comunicăm în copie ordinul No. 209.361—1935 al Onor. Minister spre știre și conformare: Domnule Revizor școlar, Referindu-ne la ordinul circular No. 211918 din 10 Decembrie 1934, avem onoare a vă înștiința că Ministerul a dispus ca, și anul acesta și, de acum înainte, în fiecare an, în tot cursul luni Decembrie, școlile de copii mici și de curs primar și supraprimar, să învețe la orele de cânt, colindele, cântecele de stea, plugușor, sorcovă, vicliem, capră etc., ce se cântă cu prilejul datinilor de Crăciun, Anul nou și Bobotează. Se va da preferință melodiilor din regiunea în care se află școala, recomandându-se învățarea lor și pe cât este posibil, culegerea și notarea lor, dela elevii care le știu și din gura poporului, iar apoi vor fi învățate cele mai caracteristice de prin alte părți. Înainte de vacanța Crăciunului, fiecare școală va organiza o serbare a acestor datorie (uratul, colindatul, steaua, Vasilca, Plugușorul, buhaiul, iordănitul, Irozii, Capra etc.), când se vor executa cântările și se vor juca scenetele muzicale respective. În limitele puterii de înțelegere și simțire a copiilor, atât la învățarea textului muzical și literar al menționatele cântece cât și în eventualele conferințe, ținute la serbare, se va urmări punerea în valoare a conținutului educativ, moral, național și religios, cum și estetic cuprins în colinde și celelalte cântece și scenete muzicale obișnuite la aceste datini, trezind interesul copiilor pentru tradiția românească și creștinească și îndemnându-i la păstrarea acestor date. Comunicându-vă cele de mai sus, sunteți rugat ca de urgență să se aducă la cunoștința directorilor de școli primare, supraprimare și grădiniilor de copii din județul d-vs. p. Director, A. Voinescu. Șeful Serviciului, F. Theodorescu.

Revizor școlar,

D. Ilea.

B. Comitetul școlar al județului Sălaj.

Nr. 1486 — 1935.

Tuturor comitetelor școlare de stat din jud. Sălaj

Aducem la cunoștința comitetelor școlare din județ că a apărut: „Marșul Intregirii Neamului“ de Lt.-Col. Nicolae Giuran din Sighet, și „Hora Intregirii Neamului“ de Lt.-Col. N. Giuran și Smaranda Calognomu fostă Giuran.

Compozițiile sunt bine inspirate atât din punct de vedere muzical, cât și din punct de vedere al poeziei. Le recomandăm tuturor comit. școlare din județ, putându-se cere direct dela autor.

Zălau, la 31 Octomvrie 1935.

Nr. 1615 — 1935.

Comitetelor școlare de stat din jud. Sălaj

Intrucât cea mai mare parte dintre comitetele școlare nu au înaintat conturile de gestiune pe ex. 1934—1935 — eventual și pe alți ani — invităm pe D-nii Secretari ai Comitetelor respective să le întocmească și înainteze în cel mai scurt timp posibil, cunoscând că în caz contrar rămân responsabili de gestiunea respectivă și de toate urmările materiale.

Zălau, la 28 Novembrie 1935.

Președinte,
Dr. M. GURZĂU.

Secretar,
D. ILEA.

Comunicat

La intervenția făcută din partea direcțiunii băncii noastre, Onor Minister al Instrucțiunii publice cu ord. No. 202773—1935 a binevoit a aproba ca fondul realizat din cota de 10% încasat cu ocazia desfacerii manualelor școlare, să se întrebuițeze pentru ajutorarea elevilor săraci din jud. Sălaj. S'au distribuit deci în județ pentru elevii săraci dela 88 școale primare cărți și rechizite școlare în valoare de 81.000 Lei.

INSTRUCȚIUNI

— **Procesele-verbale** de inspecțiile școlare se înaintază organului de control care a făcut inspecția, în termen de 48 ore, după inspecție, precum urmează: 3 copii după întreg procesul-verbal și câte 3 copii extras din procesul-verbal pentru fiecare învățător (toare) în parte.

Pe toate copiile și extrasele se va aplica sus în colțul stâng, numele școlii și al comunei, iar în colțul drept numele învățătorului, gradul și No. Statului personal.

Exemplu:

Școala primară de stat

Ardelean Vasile tit. prov.

Comuna: Aleus

Statul personal No.

Jos se va trece clauza de aprobare:

Pentru conformitate cu originalul

Director școlar, (semnătura)

(L. S.)

Dăm aceste instrucțiuni pentru uniformitate, căci mulți directori școlari greșesc și contra celor mai elementare forme.

◆ POȘTA REDACȚIEI ◆

— **Tuturor cititorilor și prietenilor noștri le urăm sărbători fericite de Sf. Crăciun și noul an cu sănătate !**

— *S. S.* După retușări radicale îl publicăm. Studiul individualității copilului fiind de mare actualitate în educație, am dori să primim realizări practice, căci teorie s'a făcut și se face prea multă în jurul acestei probleme și prea rareori ni se dă prilejul fericit să vedem în școală respectându-se individualitatea copilului.

— *O. Ch.* Poeziile „Jocul humii“ și „In cimitir“ sunt expresia melancoliei și a pesimismului, note ce nu se potrivesc cu programul nostru. Noi vrem să răspândim viață, încredere în puterile proprii și în viitorul nostru. Nu trebuie să ne „înfiorm“ în fața destinului, ci să privim cu optimism înainte.

— *T. L. Mărăscu.* Pentru a putea publica cele trimise, Vă rugăm să ne trimiteți lucrarea amintită.

— *E. Ar.* „Româneuța“ nu e potrivită pentru revista noastră. Incercați la revista „Copilul“.

Redactor responsabil: D Mărgineanu.

Tipografia „Luceafărul“ Zălau — Telefon No. 10

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ LUNARĂ DE EDUCAȚIE, CULTURĂ PRO-
FESIONALĂ ȘI AFIRMARE NAȚIONALĂ

REDACTOR :

DUMITRU MĂRGINEANU

INSPECTOR SCOLAR

CUPRINSUL

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ANUL

XII

1 9 3 5

CUPRINSUL - ANUL XII.

Andreescu Costică : Cum se critică o lecție practică ?	291
Andrei C. Gh.: Despre inteligență — — — — —	97
Angelescu C. Dr.: Apel către învățători — — —	428
Antonescu G. G.: Realitatea școlară și principiile pedagogice — — — — —	73
Ardeleanu Ion sen.: Istoria învățământului românesc în Sălaj — (27, 112, 166, 293, 334, 375, 418,	474
Un document din vremuri apuse — — — — —	369
Ardeleanu V. P.: Reîntronarea virtuților creștine —	149
Astor Alsiac: Fragment (literatură) — — — — —	38
Bălaj Gheorghe: Moș Crăciun (schiță) — — — —	39
Bălăneanu Gh.: Șezători culturale cu elevii și adulții	248
Bălibanu Emilia: Modernism ori apostolat — — —	232
Berinde Ion: Satul și învățătorul — — — — —	154
O problemă națională — — — — —	290
Cartea de școală — — — — —	386
Muncă și cinste! — — — — —	469
Bob M. Dumitru: Învățătorul, ca factor în viața socială a satelor — — — — —	183
Buda Vasile: Să ridicăm moralul — — — — —	102
Influența școlii asupra educației practice a poporului — — — — —	328
Buzescu P. C.: Colaborarea dintre medic și învățător	18
Pădurile și însemnătatea lor — — — — —	245
Despre poezia poporană — — — — —	339 ✓
Chiș Octavian: Nedumerire de copil mare (poezie) —	298
Cionfi Traian: Însemnări pe marginea vremii — —	30
Psihoză națională — — — — —	145
Din «viața materială a școlii — — — — —	194
Femeia blăstămată (poveste) — — — — —	388 ✓

Cleja Ioan : Viața materială a școlii	— — — —	41
Salarizarea învățătorilor	— — — —	190
Generația veche și cea nouă în Asociație	—	321
Oglinda noastră	— — — — —	412
Codner Gh. I. Dr.: O propunere	— — — —	280
Fișa medicală	— — — — —	415
Cosma Lazăr : Culegeri folkloristice din Treznea	40,	189 ✓
Cultura la sate	— — — — —	178
Cotoi N. Dr.: Rolul medicului igienist	— — — —	6
David C. V.: Infrumusețarea clasei	— — — —	181
D. O.: O nouă realizare	— — — —	120
Druța Florian : Spre o acțiune de luminare a satelor		276
Un dascăl al vremii	— — — — —	381
Din realitățile vieții școlare	— — — —	460
Dumitrescu Ion : Dragostea sânguitoare	— — —	25
Dunărean Ilioiu : Moșteniri și consecințe	— — —	180
Fălăuș Victor : Cercetășia — școala vremii	— — —	173
Gabrea I. Iosif : Valorificarea tineretului în structura statului și a școalei românești	— — — —	269
Hațieganu S.: Educația văzută prin prisma concep- tor bisericii	— — — — —	151
Hobjilă Gheorghe : Femeie harnică (folklor)	- —	117 ✓
Iancu G.: Plan de lecție cl. V-a	— — — —	486
Ilea Dumitru : O lacrimă pe mormântul lui Ioan Buta		5
Către învățătorii din Sălaj	— — — — —	33
In pragul unui nou an	— — — — —	337
Dragostea și credința	— — — — —	458
Liga Română a Inv.: Scopul Ligii	— — — —	104
Manea P. Stan : Scrisoare deschisă	— — — —	34
Mărgineanu D.: Un popas	— — — — —	1
Femeia română în ofensiva morală	— — —	221
Controlul învățământului primar	— 362, 406,	449
Mitu V.: Reinviere (poezie)	— — — — —	187
In slujba unui ideal	— — — — —	273
Sonet (poezie)	— — — — —	338
Fulgi târzii (poezie)	— — — — —	487
Nidus : Epigrame	— — — — —	338
Și azi și mâine (poezie)	— — — — —	488
Perneșiu George : 100 ani dela nașterea unui memo- randist	— — — — —	175

Inceput de școală — — — — —	326
Petruț Gheorghe : Localismul în studiul geografiei —	107
Pupăză V. Gr. : «Invățătorul explorator» — — —	462
Pușcașiu Ion : Pe muntele Calvarului (poezie) — —	188
Robu Mihail : Contribuții la consolidarea și propășirea vieții culturale-economice — — 12, 82, 160,	234
Către toți cititorii revistei «Școala Noastră» —	272
Romocea Victor : Cooperajia școlară — — — —	283
Sabadășiu Florica : Despre portul național — — —	36
S. S. : Contribuție la studiul individualității — — —	471
Stănică F. : Compunerile libere în slujba individualității	21
Șerban A. : Ziua Unirii — — — — — — —	90
Știrbu—Silaghi : Art. 158 din Legea Inv. Primar —	43
Tihanyi-Jussel Gh. : Șvabii noștri — — — 92, 155,	340
« Universul »: Acțiunea antirevizionistă — — — —	465
Un Român : O zi însemnată — — — — — —	45
Vâjdea T. : Un apel — — — — — — —	48
Zaharia Georgina : Cantinele școlare — — — —	225
* * *: Moartea lui T. Alesseanu — — — — —	121

BCU Cluj / University Library Cluj

Cărți--Reviste —	59, 130, 199, 253, 300, 347, 391, 490
Cronică--Informații	54, 122, 204, 257, 304, 349, 395, 493
Dare de seamă asupra colectei pentru clopotul «Glasul Dăscălimii Sălăjene» — — —	50, 197, 316
Pagina Băncii : Situația de casă, Contul Profit și pierdere și Bilanțul la 31 Decembrie 1934 — —	134
Dare de seamă asupra gestiunii pe anul 1934 (adunarea generală din 25 Mai 1935) — —	310
Situația de casă la 5 Octombrie 1935 — —	399
Balanța de verificare la 5 Dec. 1935 — —	489

P A R T E A O F I C I A L A

I.

Buletinul Revizoratului Școlar al Județului Sălaj

1934	11795	Cursurile se țin pe ziua întreagă	— —	142
«	15834	Dispoziții privitoare la examenul inv. conf.	— —	66
«	16492	Dispoziții privitoare la limba de predare în școlile șvăbești	— — — —	64
«	16541	Înființarea caselor de economii școlare	— —	66
«	16639	Situația muncitorilor fără lucru	— — —	67
«	16874	Procurarea fișei pedagogice	— — — —	214
«	16875	Pregătirea infirmierelor	— — — —	67
«	16993	Anulări de transferări	— — — —	213
«	17049	Inscrierea elevilor la șc. particulare-confes.	— —	65
«	17053	Reînființarea insp. școl. Oradea și Brașov	— —	65
1935—	3	Acceptarea angajamentelor conf. art. 158	— —	64
«	92	Intocmirea bugetelor pe exerc. 1935—36	— —	63
«	100	Reducerea corespondenței oficiale	— —	66
«	125	Dispoziții privitoare la activitatea corp. did.	— —	62
«	138	Rezultatul examenului de definitivat și înaintare la grad. II.	— — — —	63
«	235	Circulară (ref. la înaintările la gr. II.)	— —	498
«	866	Direcțiunile școlilor vor da concursul suro- rilor de ocrotire	— — — —	138
«	981	Posturi libere în vederea transferărilor	— —	139
«	1029	Predarea religiei elevilor bapțiști	— —	137
«	1061	Reținerile făcute de Casa Corp. Didactic	— —	142
«	1095	Șefii de centre și subcentre PP. se scutesc de a participa la ședințele cercurilor cult.	— —	137
«	1100	Situația biosanitară a jud. Sălaj	— — —	143
«	1153	Mărțișorul elaborat de Liga Apărării contra atacurilor aeriene	— — — —	141
«	1159	Participarea obligatorie la serbările naț.	— —	137
«	1177	Calendarul Istoric	— — — —	210
«	1199	Angajamentele învățătorilor conf. art. 158	— —	136
«	1299	Cercurile culturale ale inv. confesionali	— —	141
«	1339	Preschimbarea carnetelor CFR.	— — —	141

1935—	1428	Se recomandă «Dicționarul Encicl. Ad-tiv.»	142
«	1486	Examenul de definitivat din Apr. 1935	138
«	1535	Vaccinarea antidifterică a populației școlare	209
«	1536	Iubirea și cultul mării — — — —	209
«	1598	Organizarea rulării unui film — — —	264
«	1664	Sălile de clasă la dispoziția ședințelor PP.	210
«	1691	Examenul de înaintare la gr. I. — — —	143
«	1743	Înaintarea învățătorilor la gr. I. — — —	211
«	1774	Examen particular de 7 clase — — —	209
«	2043	Salutul străjeresc — — — —	212
«	2135	Înaintarea învățătorilor la gr. II. — — —	212
«	2269	Ex. de capacitate al normaliștilor din Iunie	211
«	2304	Sprijinul orbilor — — — —	264
«	2327	Ofensiva agricolă — — — —	211
«	2351	Cursurile speciale de limba română — —	213
«	2385	Repartiția d-lor inspectori primari — —	213
«	2470	Procurarea fișelor medicale — — — —	212
«	2513	Abonarea Buletinului Oficial — — — —	214
«	2754	Abonamentul restant la ziarul «Hotarul» —	213
«	2756	Comemorarea lui M. Kogălniceanu — —	264
«	2757	Perpetuarea amintirii lui M. Kogălniceanu	215
«	2872	Catehizarea copiilor — — — —	265
«	3029	Combaterea gândacilor de Mai — — —	265
«	3514	Circulară (Ex. de absolvirea cl. 7)	318
«	3522	Ziua apelor — — — —	318
«	3570	Cursurile de l. română pt. inv. confesionali	319
«	3574	Ministerul primește demisia subrev. Șestac	319
«	3575	Curs pentru lucru manual — — — —	318
«	4620	Funcționarea școlilor conf. în com. svăbești	360
«	4674	Dispozițiuni pentru începerea anului școlar și înscrierea elevilor — — — —	355
«	4675	Procurarea manualelor didactice — — —	355
«	4676	Procurarea registrelor școlare — — —	358
«	4677	Cooperativele școlare — — — —	358
«	4701	Conferințele administrative — — — —	360
«	4711	Insemnătatea lucrului manual în șc. prim.	359
«	4786	Școlarizarea elevilor aparținători Centrului pentru Ocrotirea copiilor Cluj — — —	402
«	4829	Lucrarea «Individualizarea învățământului și model de fișă individuală» p. ex. gr. II. —	400
«	4836	Învățământul alternativ — — — —	401
«	5290	Îndreptarea și lărgirea străzilor comunale—	401
«	5291	Amenajarea pepinierelor comunale — —	402
«	5418	Achitarea salariilor pe luna Sept. 1935 —	400
«	5519	Comunicarea frecvenței școlare — — —	403
«	5558	Congresul «AGRU»-lui la Carei — — —	400
«	5863	Înaintare listelor de absenți p. amenzi școl.	447
«	6000	Activitatea cercurilor culturale — — —	404

1935—	6003	Plasarea fișei pedagogice	— — — —	447
«	6004	Amenzile școlare pronunțate în anul școlar trecut nu se mai pot încasa	— — —	447
«	6039	Activitatea cercurilor culturale	— — —	439
«	6076	Învățătorii vor da concurs efectiv la organizarea corurilor învățătoresți	— — —	448
«	6276	Cursurile pe jumătăți de zile la șc. primare	— — —	499
«	6277	Idem la școalele de copii mici	— — —	499
«	6335	Interzicerea taxelor obligatorii	— — —	500
«	6524	Două broșuri importante din bibliot. CEC.	— — —	500
«	6690	Funcționarea caselor de economie în școale	— — —	500
«	6692	Utilizarea fișei individuale în șc. primare	— — —	501
«	6917	«Pagini agricole» editate de Universul	— — —	501
«	6918	Ora străjerilor la radio	— — — —	501
«	6918	Colindele și cântecele de Crăciun	— — —	502
		Portretele M. S. Regelui și M. V. Mihai	— — —	140
		Curs de cooperajie școlară	— — — —	319

II.

Comitetul Școlar Județean al Județului Sălaj

1935—	7	Înțocmirea bugetelor școlare pe ex. 1935—36	— — — —	68
«	240	Concursul dat de inv. organelor ad-tive	— — —	216
«	375	Publicațiune de concurs (contabil și secretar)	— — —	216
«	642	Dispōziții ref. la plata deplasărilor	— — —	320
«	1486	Se recomandă «Marșul și Hora Intregirii»	— — —	503
«	1615	Inaintarea conturilor de geștiune pe 1934—35	— — —	503

III.

Asociația Învățătorilor Secția Sălaj

1935—	21	Convocare (pe 18 Mai 1935)	— — — —	217
		Adunarea extraordinară din 10 Martie 1935	— — —	218
		Proces-verbal (ședința Comitetului Central din 20 August 1934)	— — — —	69
		Invitare (adunarea din 25 Mai 1935)	— — —	266
		Raport de situația materială	— — — —	267